

Łódź, dnia 1 lutego 2023 roku

Pan
Tomasz Jakubowski
Wójt Gminy Krzyżanów

WK – 602/4/2023

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1668), informuję Pana Wójta, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Krzyżanów¹. Kontrolą objęto wybrane zagadnienia z lat 2020 – 2021 oraz z I półrocza 2022 roku, dotyczące przede wszystkim: kontroli wewnętrznej; zadłużenia jednostki; prowadzenia rachunkowości; sporządzania wieloletniej prognozy finansowej; sporządzania sprawozdań budżetowych i finansowych; realizacji dochodów z podatków i opłat lokalnych; realizacji dochodów z majątku; wydatków osobowych; realizacji usług związanych z opieką nad bezdomnymi zwierzętami; udzielania zamówień publicznych; ewidencji i inwentaryzacji składników majątku; realizacji porozumień zawartych z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz rozliczenia dotacji celowej na prowadzenie rejestru wyborców. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów oraz naruszenia procedur wewnętrznej kontroli finansowej. Wykazane nieprawidłowości dotyczyły, w szczególności²:

I.

W zakresie zaciągniętych zobowiązań

Gmina Krzyżanów na podstawie umowy nr 2/2020 z dnia 4 grudnia 2020 roku udzieliła z budżetu Gminy pożyczki na rzecz Ochotniczej Straży Pożarnej w Siemienicach na realizację zadania pn. „Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Siemienicach”, w kwocie 52.753,00 zł. Zaciągnięcie zobowiązania i dotrzymanie warunków spłaty pożyczki autoryzował Wiceprezes Stowarzyszenia, podczas gdy zgodnie z treścią wpisów w Krajowym Rejestrze Sądowym, do reprezentowania ww. podmiotu oraz podpisywania dokumentów finansowych, wymagany był podpis Prezesa lub Wiceprezesa i Skarbnika. Stowarzyszenie nie

¹ Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w dniach 14 września – 14 listopada 2022 roku. Protokół został podpisany w dniu 28 grudnia 2022 roku.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 902), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

przedłożyło ponadto wymaganego postanowieniami umowy weksla in blanco, poręczonego przez Prezesa Stowarzyszenia wraz z deklaracją wekslową. Umowa pożyczki nie została kontrasygnowana przez Skarbnika Gminy, co naruszało art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 40), zgodnie z którym - jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. Kierownik jednostki zaniechał ustalenia zasad dokonywania odpisów aktualizujących wartość należności, które na dzień bilansowy powinny być wycenione, zgodnie z wymogiem art. 28 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 120). Obowiązek ustalenia powyższych zasad wynikał z art. 8 ust. 1 ustawy, stosownie do którego - określając zasady (politykę) rachunkowości należy zapewnić wyodrębnienie w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki, przy zachowaniu zasady ostrożności, o której mowa w art. 7. Powyższe naruszało art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje dokumentację, opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego.
2. Operacje księgowe dokumentujące zdarzenia gospodarcze zaistniałe w 2021 roku ujmowano w 15 rejestrach, z czego część z nich obejmowała swym zakresem zdarzenia gospodarcze odnotowywane w księgach organu oraz w księgach jednostki budżetowej Urzędu Gminy, bez zachowania odrębności ww. ksiąg. Program księgowy, przy użyciu którego prowadzono księgi rachunkowe, umożliwiał pominięcie zbioru zapisów z wybranego rejestru oraz danych wynikowych, tj. w księdze główna oraz w zestawieniu obrotów i sald oraz uniemożliwiał uzyskanie wspólnego dziennika zdarzeń odnotowywanych we wszystkich rejestrach. Powyższe nie spełniało wymogu art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą: 1) dziennik; 2) księgę główną; 3) księgi pomocnicze; 4) zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych; 5) wykaz składników aktywów i pasywów (inventarz). Analiza zapisów odnotowanych w księgach rachunkowych Gminy i w księgach rachunkowych Urzędu Gminy wykazała błędy w stosowanych schematach księgowania operacji w zakresie rozliczeń prowadzonych pomiędzy rejestrami, w konsekwencji czego ujawniono przypadki niezgodności danych wykazywanych w sprawozdaniach budżetowych i w sprawozdaniach finansowych z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. Stosowana forma rejestrowa ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy Krzyżanów nie została uwzględniona w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości, wprowadzonej decyzją kierownika jednostki (Wójta Gminy).

3. Księgi rachunkowe Gminy Krzyżanów (organu) oraz Urzędu Gminy w Krzyżanowie (jednostki budżetowej) były prowadzone z naruszeniem zasad określonych w ustawie o rachunkowości, a mianowicie:
- operację w zakresie wpływu na rachunek budżetu środków pożyczki otrzymanej z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w kwocie 458.827,95 zł, ujęto w urządzeniach księgowych jako wartość 460.000,00 zł (kwota wynikająca z umowy pożyczki), natomiast potrącone odsetki w kwocie 1.172,05 zł zaewidencjonowano jako wydaną dyspozycję ich zapłaty, czego nie dokumentował wyciąg bankowy nr 91 z dnia 1 kwietnia 2021 roku, stanowiący podstawę ewidencji ww. operacji. Powyższe naruszało art. 20 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym podstawą - zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, w tym zewnętrzne obce - otrzymane od kontrahentów;
 - operację zwrotu pożyczki udzielonej z budżetu Gminy w 2020 roku księgowano w dwojaki sposób, tj. wpływ na rachunek budżetu pożyczek udzielonych jednostkom ochotniczych straży pożarnych ewidencjonowano ze znakiem ujemnym na kontach: Wn 250, Ma 133, natomiast zwrot pożyczki udzielonej Stowarzyszeniu Wspierającemu Rozwój Gminy Krzyżanów ujęto w księgach rachunkowych zgodnie z przyjętymi przez kierownika jednostki zasadami rachunkowości na kontach: Wn 133, Ma 250 w wartości dodatniej. W konsekwencji powyższego suma obrotów konta 250 - Należności finansowe, była nieprawidłowa i nie odzwierciedlała zaistniałych zdarzeń gospodarczych, co naruszało art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości, stanowiący że księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. Księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty;
 - operację w zakresie wygaszenia, poprzez potrącenie, wzajemnych roszczeń z tytułu naliczenia kary umownej w związku z nienależytym wykonaniem robót inwestycyjnych i z tytułu wynagrodzenia wykonawcy zaewidencjonowano w księgach rachunkowych Urzędu Gminy, jako zrealizowany wydatek i jednocześnie jako zrealizowanych dochód budżetowy. Należy wskazać, że ww. operacja polegała na wygaszeniu wzajemnych zobowiązań (roszczeń) i nie zwiększała aktywów jednostki, a jedynie je uwalniała poprzez wygaśnięcie zobowiązania, na które wcześniej zostały zabezpieczone środki. W związku z powyższym ewidencja nie powinna wskazywać na kasowy charakter operacji. Powyższe naruszało art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości;
 - przeksięgowania wyniku finansowego za 2020 rok, zatwierdzonego w terminie wynikającym z art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości (nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego), dokonano pod datą 31 grudnia 2021 roku, co naruszało art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Analogiczną nieprawidłowość stwierdzono w odniesieniu do zapisów dotyczących naliczonego podatku od towarów i usług, wynikającego z częściowych deklaracji VAT-7 za poszczególne miesiące 2021 roku, które zaewidencjonowano w księgach organu pod datą 31 grudnia 2021 roku.

4. Ewidencja operacji gospodarczych i finansowych na kontach syntetycznych księgi głównej Gminy Krzyżanów (organu) oraz księgi głównej Urzędu Gminy (jednostki budżetowej) nie spełniała wymogów określonych w obowiązującym planie kont oraz w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 342 ze zm.), a mianowicie:
- operację dotyczącą wpływu na rachunek budżetu środków pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, pomniejszonych o kwotę naliczonych i potrąconych odsetek, nie odzwierciedlały zapisy wyciągu bankowego nr 91 z dnia 1 kwietnia 2021 roku dokumentującego zdarzenie gospodarcze. Według dokumentu źródłowego - na rachunek budżetu wpłynęła kwota 458.827,95 zł, którą w urządzeniach księgowych ujęto na kontach: Wn 133-1, Ma 260 - 460.000,00 zł (pożyczka) oraz Wn 240-7, Ma 133-1 - 1.172,05 zł (odsetki). Powyższa operacja powinna być ujęta na kontach: Wn 133, Ma 260 - wpływ środków pożyczki na kwotę 458.827,95 zł, a w dacie faktycznego przekazania środków z rachunku bieżącego na rachunek budżetu jako refundacji potrąconych odsetek zdarzenie powinno być zaewidencjonowane w księgach rachunkowych organu na kontach: Wn 133, Ma 260. Według ww. rozporządzenia - zapisy na koncie 133 są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym, musi zachodzić zgodność zapisów między jednostką a bankiem;
 - operacje w zakresie rozliczeń podatku od towarów i usług z jednostkami budżetowymi ewidencjonowano na koncie 270, funkcjonującym w księgach rachunkowych Gminy Krzyżanów (organ), dla którego to konta nie określono w zakładowym planem kont zasad systematyki zdarzeń;
 - operację w zakresie zwrotu niewykorzystanych środków dotacji za 2020 rok na realizację zadania pn. „Transport publiczny” w kwocie 2.320,10 zł, która na dzień 31 grudnia 2020 roku stanowiła saldo konta 224-8, ujęto w rejestrze „Organ” na kontach: Wn 133-1, Ma 901 w wartości ujemnej, natomiast w rejestrze „Transport” zaewidencjonowano zdarzenie na kontach: Wn 133-4, Ma 901-4, a następnie środki przekazano na rachunek budżetu państwa, w dniu 19 stycznia 2021 roku, co zaewidencjonowano na kontach Wn 901-4, Ma 133-4. W konsekwencji powyższego, obroty konta 901 strona Ma w 2021 roku zaniżono o kwotę 2.320,40 zł. Operacje w zakresie wpływu i rozliczenia środków dotacji powinny być ujmowane na kontach: Wn 133, Ma 901 wraz z klasyfikacją budżetową - wpływ dotacji na rachunek budżetu; Wn 223, Ma 133 - przekazanie środków na wydatki (z rachunku budżetu na rachunek bieżący); Wn 902, Ma 223 wraz z klasyfikacją budżetową - zrealizowane wydatki budżetowe na podstawie jednostkowego sprawozdania budżetowego Rb-28S; Wn 133, Ma 223 - wpływ niewykorzystanych środków dotacji (z rachunku bieżącego na rachunek budżetu) i równolegle na kontach Wn 901, Ma 224 oraz zapis techniczny na koncie 901 (strona Wn i strona Ma) w wartości ujemnej kwoty pozostającej do zwrotu. W przypadku prowadzenia wspólnego rachunku bankowego dla budżetu i jednostki budżetowej schemat księgowania przedstawiono na stronach 27 -28 protokołu kontroli;

- operację dotyczącą refundacji poniesionych wydatków własnych w kwocie 47.330,80 zł, wynikającej z rozliczeń za poprzednie okresy, ze środków dotacji na realizację zadania „Transport publiczny”, zaewidencjonowano w księgach jednostki budżetowej (rejestr „Transport”) na kontach: Wn 402, Ma 201 oraz Wn 201, Ma 130 i w księgach organu (rejestr „Transport”) na kontach: Wn 902-7, Ma 133-4, na podstawie zapisu wyciągu bankowego nr 48 z dnia 31 grudnia 2020 roku, podczas gdy środki te przekazano na rachunek budżetu (rejestr „Organ”) i rozliczono je jako zwrot środków na wydatki Urzędu Gminy na kontach: Wn 223-6, Ma 133-1 w wartości ujemnej. Powyższa operacja powinna być ujęta w rejestrze „Transport” jako zwrot środków na wydatki w księgach jednostki na kontach: Wn 223, Ma 130 oraz w księgach organu na kontach Wn 223, Ma 133, natomiast w rejestrze „Organ” na kontach: Wn 133, Ma 223;
- operację dotyczącą zmniejszenia stanu inwestycji rozpoczętych ujęto na kontach Wn 800-3, Ma 080-1 na kwotę 49.640,96 zł - tytułem „wyksięgowano inwestycje zakończone” (polecenie księgowania nr 3291/1-3 z dnia 31 grudnia 2021 roku), podczas gdy na stronie Ma konta 080 ujmuje się wartość uzyskanych efektów inwestycyjnych w postaci przyjętych do użytkowania środków trwałych (korespondencja z kontem 011);
- operację dotyczącą wpływu środków na rachunek bankowy na kwotę 20,33 zł zaewidencjonowano na kontach: Wn 810, Ma 800-3 w wartości ujemnej tytułem „zwrot niewykorzystanych środków Komenda Wojewódzka Policji”, podczas gdy powyższą operację gospodarczą powinny odzwierciedlać konta: Wn 130, Ma 224;
- operację polegającą na prześięgowaniu zobowiązania z tytułu naliczonego podatku od towarów i usług, na kwotę 13.934,36 zł, ujęto na kontach Wn 225-1, Ma 800, pod datą 31 grudnia 2021 roku. Przyjęta systematyka zdarzeń na kontach jednostki budżetowej określona polityką rachunkowości oraz ww. rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów nie przewiduje schematów księgowania kont rozrachunkowych zespołu „2” w korespondencji z kontem 800 – Fundusz jednostki;
- operację dotyczącą przekazania w dniu 30 czerwca 2021 roku środków pieniężnych w kwocie 4.000,00 zł tytułem „przelew środków do Komendy Woj. na zakup samochodu” ujęto na kontach Wn 810, Ma 800-3, podczas gdy powyższa operacja powinna być ujęta na kontach: Wn 224, Ma 130 wraz z klasyfikacją budżetową, a następnie rozliczenie dotacji na kontach Wn 810, Ma 224;
- na podstawie dowodu zastępczego „polecenie księgowania”, zaewidencjonowano w księgach rachunkowych Urzędu Gminy, pod datą 30 września 2021 roku operację na kontach: Wn 223-6, Ma 130-2 na kwotę (-)10.521,00 zł tytułem „przelew podatku VAT do jednostki”. Według przywołanego rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów - konto 130 służy do ewidencji stanu środków pieniężnych oraz obrotów na rachunku bankowym z tytułu wydatków i dochodów (wpływów) budżetowych objętych planem finansowym. Zapisy na koncie 130 dokonywane są na podstawie dokumentów bankowych.

5. Rozliczenia w zakresie przypisów, odpisów oraz wpłat należności wyegzekwowanych przez komornika od dłużników alimentacyjnych ewidencjonowano w księgach rachunkowych Gminy Krzyżanów.

Przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej, które wykonywał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzyżanowie. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1205) - w okresie otrzymywania przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wszelkie świadczenia alimentacyjne przekazywane przez dłużnika alimentacyjnego w pierwszej kolejności powinny trafiać do organu właściwego wierzyciela na poczet zwrotu należności dłużnika z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, aż do ich całkowitego zaspokojenia. Przekazane przez organ egzekucyjny kwoty, powinien rozliczać organ właściwy wierzyciela. W analizowanym przypadku zadanie te realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który działał w formie jednostki budżetowej i był zobowiązany do ewidencjonowania operacji związanych z rozliczaniem świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego w swoich księgach rachunkowych. Powyższa sytuacja uniemożliwiła sporządzenie jednostkowego sprawozdania budżetowego Rb-27ZZ - z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami. Gmina sporządziła i przekazała do RIO w Łodzi, w dniu 3 lutego 2022 roku, sprawozdanie zbiorcze Rb-27ZZ za 2021 rok, niemniej jednak, dane wykazane w przedmiotowym sprawozdaniu w zakresie: należności; należności pozostałych do zapłaty, w tym zaległości; nadpłat - nie były możliwe do zweryfikowania z danymi ewidencji księgowej. Powyższe naruszało § 6 ust. 1 i 2 Instrukcji sporządzania sprawozdań w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1564 ze zm.), który określał zasady sporządzania sprawozdań Rb-27ZZ.

Operacje w omawianym zakresie powinny być ujmowane w księgach rachunkowych jednostki realizującej zadanie na kontach: Wn 221, Ma 225 wraz z klasyfikacją budżetową - przypis/ odpis należności głównej oraz odsetek należnych jak i uzyskanych od dłużnika alimentacyjnego, za okresy miesięczne; Wn 130, Ma 221 wraz z klasyfikacją budżetową na podstawie wyciągu bankowego - wpływ na rachunek jednostki budżetowej zwrotu wyegzekwowanych od dłużników świadczeń; Wn 225, Ma 130 wraz z klasyfikacją budżetową - przelew wyegzekwowanych od dłużników świadczeń z rachunku bieżącego jednostki budżetowej na rachunek budżetu (organu), natomiast w księgach rachunkowych organu na kontach: Wn 133, Ma 224 - wpływ środków na rachunek budżetu Gminy w części należącej do budżetu państwa; Wn 224, Ma 133 - przekazanie środków z rachunku budżetu Gminy na rachunek budżetu państwa; Wn 133, Ma 901 - wraz z klasyfikacją budżetową (dział 855, rozdział 85502, § 2360) - wpływ środków na rachunek budżetu Gminy w części stanowiącej dochody Gminy. Przychody z tytułu zrealizowanych dochodów budżetowych powinny być ujęte w księgach rachunkowych Urzędu Gminy na kontach Wn 800, Ma 720 na koniec każdego

okresu sprawozdawczego, zgodnie z § 9 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Wójt Gminy Krzyżanów nie określił formy przekazywania jednostkowych sprawozdań budżetowych, który to obowiązek wynikał z § 12 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, stosownie do którego - kierownicy jednostek albo kierownicy jednostek obsługujących, przekazywali do zarządu jednostki samorządu terytorialnego sprawozdania w formie określonej przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego.
7. Weryfikacja jednostkowych sprawozdań budżetowych oraz zbiorczych sprawozdań budżetowych wykazała, że sporządzono je z naruszeniem zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, a mianowicie:
 - stan środków pieniężnych na rachunku budżetu Gminy Krzyżanów wykazany w sprawozdaniu budżetowym Rb-ST, sporządzonym według stanu na koniec 2021 roku, był niezgodny z ewidencją księgową konta 133 oraz z wyciągami bankowymi z rachunków bankowych prowadzonych dla budżetu Gminy, co naruszało § 22 ust. 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia, w którym wskazano, że w sprawozdaniach rocznych wykazuje się stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych. Według danych przedmiotowego sprawozdania, stan środków pieniężnych wynosił 10.792.966,46 zł, natomiast według zestawienia obrotów i sald ksiąg rachunkowych Gminy sporządzonego na dzień 31 grudnia 2021 roku, stan środków pieniężnych odnotowanych na koncie 133 – Rachunek budżetu, wynosił 10.787.446,60 zł, co potwierdzały zapisy wyciągów bankowych z rachunków prowadzonych dla budżetu Gminy;
 - kwota dochodów wykonanych wykazana w sprawozdaniu budżetowym Rb-27S (korekta nr 3) - z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia 2021 roku oraz w sprawozdaniu budżetowym Rb-NDS (korekta nr 2) - o nadwyżce/deficycie, za ten sam okres, niezgodna z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych Gminy Krzyżanów. Według danych zaprezentowanych w przedmiotowych sprawozdaniach - wykonane dochody wynosiły 26.968.231,45 zł, natomiast obroty konta 901 strona Ma za ww. okres sprawozdawczy wynosiły 26.970.551,85 zł, różnica stanowiła kwotę 2.320,40 zł;
 - kwota dochodów wykonanych wykazana w sprawozdaniu budżetowym Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie, za okres od początku roku do 31 grudnia 2020 roku, była niezgodna z danymi ksiąg rachunkowych Gminy Krzyżanów. Według danych zaprezentowanych w przedmiotowym sprawozdaniu wykonane dochody wynosiły 23.702.936,98 zł, natomiast obroty konta 901 strona Ma za ww. okres sprawozdawczy wynosiły 23.748.678,38 zł, różnica stanowiła kwotę 45.741,40 zł;

- kwota przychodów z tytułu spłat pożyczek udzielonych z budżetu Gminy wykazana w sprawozdaniu budżetowym Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie, za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 roku, była niezgodna z danymi ksiąg rachunkowych Gminy Krzyżanów. Według danych zaprezentowanych w przedmiotowym sprawozdaniu, wpływ środków na rachunek budżetu z ww. tytułu wynosił 130.458,00 zł, natomiast według zapisów konta 250 – Należności finansowe, spłata pożyczki stanowiła wartość 32.000,00 zł (wpływ na rachunek budżetu Gminy w dniu 8 maja 2020 roku), różnica wynosiła 98.458,00 zł. Odnotowano również różnice w rozchodach z ww. tytułu, które według danych sprawozdania wynosiły 130.458,00 zł, natomiast z zapisów konta 250 – Należności finansowe, na dzień sporządzenia przedmiotowego sprawozdania, wynikało że - udzielone w trakcie roku budżetowego pożyczki w kwocie 115.458,00 zł w całości zwrócono do budżetu Gminy. Przedmiotowe rozchody miały charakter krótkoterminowy, w związku z tym nie powinny być wykazane w przedmiotowym sprawozdaniu w poz. D.22 - udzielone pożyczki.
- 8. Weryfikacja danych wykazanych w jednostkowych sprawozdaniach budżetowych Rb-27S oraz Rb-28S za okres od początku roku do dnia: 30 czerwca 2021 roku, 30 września 2021 roku, sporządzonych dla gminnych jednostek budżetowych, z danymi wykazanymi w sprawozdaniach zbiorczych oraz danych wykazanych w jednostkowych sprawozdaniach budżetowych Rb-27S oraz Rb-28S, za okres od początku roku do dnia 30 kwietnia 2022 roku, z danymi ewidencji ksiąg rachunkowych Gminy Krzyżanów, wykazała następujące nieprawidłowości:
 - jednostkowe sprawozdania budżetowe nie zawierały daty ich wpływu do zarządu jednostki samorządu terytorialnego, co uniemożliwiało weryfikację terminowości ich przekazywania, czyli porównania wymogami wynikającymi z rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej;
 - nie sporządzono jednostkowego sprawozdania budżetowego Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych, dla Urzędu Gminy w Krzyżanowie, za okres od początku roku do dnia 30 września 2021 roku, co naruszało § 4 pkt 3 lit. b rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, zgodnie z którym - do sporządzania i przekazywania sprawozdań w imieniu jednostki byli obowiązani: w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego m.in. kierownicy jednostek organizacyjnych podległych jednostkom samorządu terytorialnego (sprawozdania Rb-27S, Rb-27ZZ, Rb-28S i Rb-50). Dane w zakresie zrealizowanych przez Urząd Gminy dochodów budżetowych za ww. okres sprawozdawczy przedstawiono w jednostkowym sprawozdaniu budżetowym jednostki samorządu terytorialnego Rb-27S, obejmującym swym zakresem dochody zrealizowane przez Gminę Krzyżanów oraz dochody zrealizowane przez Urząd Gminy w Krzyżanowie;
 - zaniechano sporządzenia jednostkowego sprawozdania budżetowego jednostki samorządu terytorialnego Rb-27S, za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2021 roku, obejmującego swym zakresem zarówno zrealizowane dochody budżetowe Urzędu Gminy, jak i zrealizowane dochody budżetowe Gminy Krzyżanów. Jednostkowe sprawozdanie budżetowe Rb-27S za ww. okres sprawozdawczy sporządzono jako dwa odrębne, tj. jedno

uwzględniające dane w zakresie zrealizowanych dochodów budżetowych przez Urząd Gminy jako jednostkę budżetową oraz drugie uwzględniające dane w zakresie zrealizowanych dochodów budżetowych przez jednostkę samorządu terytorialnego – Gminę Krzyżanów. Powyższe naruszało § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, zgodnie z którym – sprawozdania zbiorcze, w szczególności sprawozdań jednostkowych powinny zostać sporządzone przez przewodniczących zarządów jednostek samorządu terytorialnego na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek im podległych oraz sprawozdania jednostkowego jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki budżetowej i jako organu. Powyższą nieprawidłowość stwierdzono także w odniesieniu do sprawozdania budżetowego Rb-27S, za okres od początku roku do dnia 30 kwietnia 2022 roku;

- stwierdzono różnice w zakresie sumy kwot wykazanych w poszczególnych kolumnach jednostkowych sprawozdań budżetowych Rb-27S oraz Rb-28S, w porównaniu z danymi przedstawionymi w zbiorczych sprawozdaniach budżetowych Rb-27S i Rb-28S, co naruszało § 6 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia. W sprawozdaniu Rb-27S za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2021 roku odnotowano różnice w zakresie: planu (kolumna 4) kwota (-)2.957.840,00 zł; dochodów wykonanych (kolumna 7) kwota (-)2.589.604,15 zł; dochodów otrzymanych (kolumna 8) kwota (-)2.256.407,15 zł; należności ogółem (kolumna 9) kwota (-)4.190.916,48 zł; zaległości netto (kolumna 10) kwota (-)1.119.794,04 zł; nadpłat (kolumna 11) kwota (-)35.293,42 zł; skutków obniżenia górnych stawek podatkowych (kolumna 12) kwota (-)339.886,00 zł; skutków finansowych umorzeń (kolumna 14) kwota (-)4.877,00 zł; skutków finansowych rozłożenia i odroczenia (kolumna 15) kwota (-)49.911,00 zł.

W sprawozdaniu Rb-27S za okres od początku roku do dnia 30 września 2021 roku różnice odnotowano w zakresie: skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych (kolumna 12) kwota (-)542.205,00 zł; skutków finansowych ulg i zwolnień w podatkach (kolumna 13) kwota (-)161.783,91 zł; skutków finansowych umorzeń (kolumna 14) kwota (-)314,00 zł; skutków finansowych rozłożenia i odroczenia podatków (kolumna 15) kwota (-)296,00 zł.

W sprawozdaniu Rb-28S za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2021 roku różnice odnotowano w zakresie: planu (kolumna 5) kwota 179.272,00 zł; zaangażowania (kolumna 6) kwota 7.409.866,71 zł; wydatków wykonanych (kolumna 7) kwota 149.065,95 zł; zobowiązań ogółem (kolumna 8) kwota 47.576,47 zł.

W sprawozdaniu Rb-28S za okres od początku roku do dnia 30 września 2021 roku różnice odnotowano w zakresie zobowiązań ogółem (kolumna 8) kwota 20,00 zł;

- dane w zakresie wykonanych dochodów budżetowych wykazane w zbiorczym sprawozdaniu budżetowym Rb-27S, za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2021 roku oraz za okres od początku roku do dnia 30 września 2021 roku, były niezgodne z danymi ewidencji księgowej według stanu na dzień sporządzenia sprawozdania, co naruszało § 9 ust.2 ww. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów, stosownie do którego - kwoty wykazane

w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

W zbiorczym sprawozdaniu budżetowym Rb-27S, za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2021 roku, wykonane dochody ogółem wynosiły 13.364.667,62 zł, natomiast według ewidencji księgowej saldo strony Ma konta 901 - Dochody budżetu, wynosiło 6.875.615,77 zł. Różnica stanowiła kwotę 6.489.051,85 zł. W zbiorczym sprawozdaniu budżetowym Rb-27S, za okres od początku roku do dnia 30 września 2021 roku, wykonane dochody ogółem wynosiły 18.607.478,12 zł, natomiast według ewidencji księgowej saldo strony Ma konta 901 - Dochody budżetu, wynosiło 9.107.511,70 zł, różnica stanowiła kwotę 9.500.236,62 zł;

- według ewidencji księgowej, na dzień 30 kwietnia 2022 roku, dochody budżetu (saldo konta 901 strona Ma) wynosiły 4.863.897,00 zł, natomiast suma dochodów wykonanych wykazanych w jednostkowych sprawozdaniach budżetowych Rb-27S, za okres od początku roku do dnia 30 kwietnia 2022 roku (kolumna 7), stanowiła kwotę 9.871.317,54 zł, różnica wynosiła 5.007.420,54 zł.
9. W zakresie ewidencji w 2021 roku na analitycznych kontach prowadzonych do konta 902 – Wydatki budżetu, stwierdzono że poniesione wydatki związane z realizacją zadań: „Akcja szczepień mieszkańców przeciwko Covid -19” oraz „Transport publiczny” ewidencjonowano w dacie poniesionego wydatku z rachunku bankowego (prowadzonego wspólnie dla jednostki budżetowej i organu) w księgach organu na kontach odpowiednio: Wn 902 - Covid szczepionki, Ma 133, Wn 902 - Transport, Ma 133, co naruszało przepisy rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którymi - konto 902 służy do ewidencji wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 902 powinna umożliwiać ustalenie stanu poszczególnych wydatków budżetu według podziałek klasyfikacji. Saldo Wn konta 902 oznacza sumę wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego za dany rok. Wydatki powyższe na dzień 30 czerwca 2021 roku wynosiły odpowiednio: 6.372,00 zł i 142.693,95 zł. Prawidłowym było ujęcie operacji w ww. zakresie na podstawie danych jednostkowego sprawozdania budżetowego Rb-28S za wskazany okres sprawozdawczy, niemniej jednak przedłożone do kontroli jednostkowe sprawozdania budżetowe Rb-28S - z wykonania planu wydatków budżetowych, za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2021 roku, nie uwzględniały wydatków na realizację ww. zadań. Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w odniesieniu do zapisów na koncie 902-7 – transport, odnotowanych w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 30 kwietnia 2022 roku.
10. W zakresie sprawozdań budżetowych Rb-PDP - z wykonania dochodów podatkowych oraz rocznych sprawozdań budżetowych Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, sporządzonych za okres od początku roku do dnia: 31 grudnia 2020 rok, 31 grudnia 2021 rok, stwierdzono że:

- skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości za 2020 rok, w odniesieniu do rodzaju przedmiotu opodatkowania „budynki pozostałe”, w zakresie budynków objętych zwolnieniem na mocy uchwały Rady Gminy Krzyżanów, zawyżono o kwotę 82,80 zł na skutek błędnej stawki przyjętej do obliczeń, a mianowicie w obliczeniach uwzględniono stawkę ustawową w kwocie 8,10 zł, podczas gdy prawidłowo należało przyjąć 8,05 zł;
- nie uwzględniono w sprawozdaniach skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości za 2020 rok od „budynków pozostałych” stanowiących własność osoby prawnej, objętych zwolnieniem na mocy uchwały Rady Gminy, w kwocie 11.051,60 zł (różnica w stawce 2,55 zł x powierzchnia przedmiotów opodatkowania 4.333,96 m²);
- skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości za 2020 rok w odniesieniu do rodzaju przedmiotu opodatkowania „grunty pozostałe”, objętych zwolnieniem na mocy uchwały Rady Gminy, zawyżono o kwotę 29.026,50 zł na skutek błędnej stawki przyjętej do obliczeń, a mianowicie w obliczeniach uwzględniono stawkę ustawową w kwocie 0,55 zł, podczas gdy obowiązywała stawka w wysokości 0,50 zł;
- skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości za 2020 rok od „gruntów pozostałych”, objętych zwolnieniem na mocy uchwały Rady Gminy, zaniżono o kwotę 633,54 zł na skutek błędnej stawki przyjętej do obliczeń, a mianowicie w obliczeniach uwzględniono stawkę ustawową w kwocie 0,44 zł, podczas gdy należało przyjąć stawkę w wysokości 0,50 zł;
- nie uwzględniono skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości za 2021 rok od „budynków mieszkalnych” i „budynków pozostałych” stanowiących własność osób fizycznych, objętych zwolnieniem na mocy uchwały Rady Gminy – skutek finansowy obniżenia górnych stawek podatkowych to kwota 37.886,87 zł;
- nie uwzględniono skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości za 2021 rok od „gruntów pozostałych” i „budynków pozostałych”, które były wykorzystywane do celów przeciwpożarowych, zwolnionych na mocy uchwały Rady Gminy - skutek finansowy obniżenia górnych stawek podatkowych to kwota 3.665,25 zł;
- nie uwzględniono skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości za 2021 rok w odniesieniu do rodzaju przedmiotu opodatkowania „gruntów pozostałych” i „budynków pozostałych” wykorzystywanych na potrzeby świetlic wiejskich, zwolnionych na mocy uchwały Rady Gminy - skutek finansowy obniżenia górnych stawek podatkowych to kwota 3.785,07 zł;
- nie uwzględniono skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości za 2021 rok od „gruntów pozostałych” zajętych pod drogi niepubliczne ogólnodostępne, których Gmina była posiadaczem samoistnym, zwolnionych na mocy uchwały Rady Gminy - skutek finansowy obniżenia górnych stawek podatkowych to kwota 168.353,70 zł;

- skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych za 2021 rok od „przyczep i naczep, o których mowa w art. 8 pkt 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych”, będących własnością osób prawnych i osób fizycznych, zaniżono o kwotę 13.204,94 zł na skutek błędnej wartości górnej stawki podatkowej przyjętej do obliczeń;
 - nie uwzględniono skutków finansowych decyzji nr Fn.3120.15.U.2020, wydanej przez organ podatkowy w dniu 14 lipca 2020 roku na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od środków transportowych za 2020 rok, na kwotę 2.000,00 zł oraz odsetek w wysokości 112,00 zł³;
 - nie uwzględniono skutków finansowych decyzji nr Fn.3120.2.O.2021, wydanej przez organ podatkowy w dniu 8 stycznia 2021 roku w sprawie umorzenia odsetek od zaległości podatkowej na kwotę 511,00 zł w podatku od środków transportowych, w sprawozdaniu Rb-27S za 2021 rok;
 - wykazana w sprawozdaniach Rb-27S oraz RB-PDP, wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku, kwota skutków finansowych udzielonych przez organ podatkowy ulg w zapłacie podatku od nieruchomości nie odpowiadała danym wynikającym z podatkowej ewidencji księgowej w tym zakresie. Według danych sprawozdawczych, organ podatkowy w 2021 roku nie stosował ulg w zapłacie przedmiotowego podatku, natomiast wg danych podatkowych, w roku 2021 z wniosku podatnika osoby fizycznej, prowadzącej działalność gospodarczą, wydano w dniu 29 kwietnia 2021 roku decyzję nr Fn.3123.8.U.2021, umarzającą w 50% zaległość z tytułu I raty z 2021 roku podatku od nieruchomości, co stanowiło kwotę 1.551,00 zł.
11. Ustalone na dzień 31 grudnia 2021 roku saldo końcowe konta 271 - Należności budżetu od jednostek organizacyjnych z tytułu rozliczeń podatku od towarów i usług (strona Wn), w kwocie 13.935,00 zł, w księgach rachunkowych Gminy Krzyżanów nie znalazło potwierdzenia w danych ewidencji księgowej jednostek organizacyjnych Gminy Krzyżanów. Przedmiotowe saldo wykazano w pozycji II.3. w aktywach bilansu Gminy Krzyżanów – Pozostałe należności i rozliczenia, podczas gdy dane wykazane w zbiorczym sprawozdaniu finansowym jednostek budżetowych Gminy Krzyżanów za 2021 rok nie potwierdzały faktu istnienia takiego zobowiązań wobec Gminy. Ponadto w pozycji 2 pasywów bilansu Gminy Krzyżanów wykazano zobowiązania wobec budżetu państwa z tytułu należnego podatku za grudzień 2021 roku, które odnotowano na saldzie konta 224-1 rozrachunki z budżetami (strona Ma), w kwocie równej ww. należności (kwota 13.935,00 zł). Przedmiotową wartość wskazano również w poz. I.1.2. aktywów bilansu, tj. w pozostałych środkach pieniężnych - uznając jednocześnie, że środki z tytułu rozliczeń podatku z jednostkami organizacyjnymi Gminy Krzyżanów zostały na dzień sporządzenia przedmiotowego bilansu, przekazane na rachunek budżetu Gminy. Ponadto, wykazane w pozycji 3 pasywów bilansu Gminy Krzyżanów zobowiązania w kwocie 89.341,78 zł odnotowane na saldzie konta 270 (strona Ma) nie odzwierciedlały stanu faktycznego, a powstałe saldo zobowiązań wynikało z nieprawidłowo zastosowanych dekretacji operacji finansowych w zakresie rozliczenia z jednostkami organizacyjnymi należnego podatku od towarów i usług. Analiza zapisów na ww. kontach bilansowych ksiąg rachunkowych

³ Odsetki wyłącznie w sprawozdaniu Rb-27S.

Gminy Krzyżanów wykazała, że zdarzenia gospodarcze były ewidencjonowane z naruszeniem zasad określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. W konsekwencji powyższego ustalone salda kont były nieprawidłowe, co naruszało art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

12. Weryfikacja danych wykazanych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym „Zmiany w funduszu jednostki w roku obrotowym 2021” w porównaniu z zapisami na koncie 800 – Fundusz jednostki, w księgach rachunkowych Urzędu Gminy w Krzyżanowie za 2021 rok, wykazała następujące nieprawidłowości:

- stan funduszu wykazany na koniec 2021 roku (pozycja II) w kwocie 12.019.333,00 zł był zgodny z saldem konta 800 strona Ma, niemniej jednak nie wynikał on z poszczególnych wartości składowych wskazanych w pozycjach sprawozdania, tj. fundusz jednostki na początek okresu (pozycja I) wartość 13.487.748,99 zł + zwiększenia funduszu w ciągu roku (pozycja I.1,) wartość 21.466.573,51 zł – zmniejszenia funduszu w ciągu roku (pozycja I.2,) wartość 9.030.290,71 zł = 25.924.031,79 zł. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych jednostki sporządzają sprawozdanie finansowe składające się m.in. z zestawienia zmian w funduszu. Według powyżej wskazanego rozporządzenia - konto 800 – Fundusz jednostki, służy do ewidencji równowartości aktywów trwałych i obrotowych jednostki i ich zmian. Na stronie Wn konta 800 ujmuje się zmniejszenia funduszu, a na stronie Ma - jego zwiększenia, zgodnie z odrębnymi przepisami regulującymi gospodarkę finansową jednostki. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 800 powinna zapewnić możliwość ustalenia przyczyn zwiększeń i zmniejszeń funduszu jednostki. Saldo konta 800 oznacza stan funduszu jednostki;
- ustalony stan funduszu jednostki na koniec roku obrotowego 2021 zaniżono o kwotę 31.726,93 zł, wskutek nieprawidłowego ujęcia w księgach rachunkowych operacji: „wyksięgowano inwestycje zakończone” kwota 49.640,96 zł, ujęta na kontach Wn 800-3, Ma 080-1; „zwrot niewykorzystanych środków Komenda Wojewódzka Policji” na kwotę (-)20,33 zł, ujęta na kontach Wn 810, Ma 800-3; „przeks. podatek vat” na kwotę 13.934,36 zł, ujęta na kontach Wn 225-1, Ma 800; „przelew środków do Komendy Woj. na zakup samochodu” na kwotę 4.000,00 zł, ujęta na kontach Wn 810, Ma 800-3. Wskazane powyżej nieprawidłowości wpływały na ustaloną wartość funduszu Urzędu Gminy w Krzyżanowie.

W zakresie ewidencji rozrachunków

1. Opis funkcjonowania kont z zespołu 2, zawarty w obowiązującym planie kont, wprowadzonym zarządzeniem nr 83/OG/2020 Wójta Gminy Krzyżanów z dnia 31 grudnia 2020 roku, nie zawierał zasad wyodrębnienia zobowiązań wymagalnych, stosownie do wymogu wynikającego z art. 8 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - określając zasady (politykę) rachunkowości, należy zapewnić wyodrębnienie w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej jednostki, przy zachowaniu zasady ostrożności.
2. Operacje w zakresie rozliczeń naliczonego podatku od towarów i usług ewidencjonowano w księgach rachunkowych Urzędu Gminy oraz w księgach rachunkowych Gminy Krzyżanów z naruszeniem zasad polityki rachunkowości oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej:
 - przypis należności z tytułu czynszu najmu i dzierżawy składników majątkowych ewidencjonowano w księgach rachunkowych Urzędu Gminy, na podstawie zestawień zbiorczych uzyskanych z programu „Rejestru VAT”, obejmujących dane wynikające z zawartych umów cywilnoprawnych, w okresach kwartalnych, w łącznej kwocie brutto (należność wraz z podatkiem VAT), na kontach: Wn 221, Ma 720 wraz z klasyfikacją budżetową. W ten sam sposób ewidencjonowano odpisy należności, wynikające ze zmiany stanu prawnego, na kontach: Wn 720, Ma 221 wraz z klasyfikacją budżetową. Wpływające na rachunek bieżący wpłaty z ww. tytułu ewidencjonowano w księgach w wartości brutto na kontach: Wn 130-1 Ma 221 z klasyfikacją budżetową, i w okresach kilkudniowych przekazywano na rachunek budżetu (Wn 222, Ma 130-1), nie rozliczając wpłat na dochody własne i rozrachunki z tytułu wpłaconego podatku od towarów i usług. Na koniec każdego miesiąca na podstawie miesięcznego zestawienia „Rejestru sprzedaży”, uzyskanego z programu „Rejestr VAT”, pomniejszono przychody o wartość naliczonego podatku, ewidencjonując to na kontach: Wn 221, Ma 720 wraz z klasyfikacją budżetową i równolegle na kontach: Wn 130-1, Ma 221 wraz z klasyfikacją budżetową w wartości ujemnej. Na koniec miesiąca na podstawie jednostkowej deklaracji częściowej VAT-7 uwzględniającej dane z programu „Rejestr VAT” dokonywano rozliczeń w zakresie naliczonego w danym miesiącu podatku pomiędzy kontami rozrachunkowymi w następujący sposób: Wn 221, Ma 225 bez klasyfikacji budżetowej i równolegle Wn 130-1, Ma 221 bez klasyfikacji budżetowej, Wn 225-1, Ma 130-1 wraz z klasyfikacją budżetową, Wn 223-6, Ma 130-2 bez klasyfikacji budżetowej w kwocie podatku, oraz zapis techniczny na koncie 130-1 (Wn, Ma) w wartości ujemnej kwoty podatku oraz na koncie 130-2 (Wn, Ma) w wartości dodatniej kwoty podatku.

Rozliczenia z tytułu ww. podatku powinny wynikać z prawidłowo zaewidencjonowanych dokumentów źródłowych jakimi są wyciąg bankowy i faktura VAT, a poprawnie ustalone salda kont syntetycznych ksiąg rachunkowych jednostki stanowią podstawę do sporządzenia jednostkowej

deklaracji częściowej VAT-7, zgodnie z art. 24 ust. 5 ustawy o rachunkowości, który wskazuje, że księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych. Dane wynikające z programu „Rejestr VAT” powinny być wykorzystywane do zweryfikowania poprawności ustalonych sald i obrotów na danym koncie syntetycznym ksiąg rachunkowych.

Stosowany przez jednostkę sposób ewidencji rozrachunków nie pozwalał ustalić kwot wpłaconego przez kontrahentów podatku oraz kwoty zapłaconego przez jednostkę podatku wynikającego z nieterminowego regulowania należności przez najemców.

Ewidencję operacji w ww. zakresie można odzwierciedlić np. w następujący sposób, czyli poprzez konta: Wn 221, Ma 720 z klasyfikacją budżetową - wartość netto wynikająca z faktury; Wn 221, Ma 225 - wartość naliczonego podatku VAT wynikająca z faktury; Wn 130, Ma 221 z klasyfikacją budżetową - wpłata należności w wartości netto; Wn 130, Ma 221 - wpłata należności w wartości podatku. Natomiast rozliczenie zrealizowanych dochodów budżetowych oraz rozliczenie podatku od towarów i usług powinno nastąpić w ostatnim dniu danego okresu sprawozdawczego, poprzez przelew na rachunek budżetu: Wn 225, Ma 130 kwoty wpłaconego podatku oraz Wn 222, Ma 130 kwoty zrealizowanych dochodów budżetowych i równolegle zapis techniczny na koncie 130 (Wn, Ma) w wartości ujemnej kwoty wpłaconego podatku VAT;

- rozliczenia z tytułu należnego podatku od towarów i usług z Urzędem Skarbowym oraz z gminnymi jednostkami budżetowymi ujmowano w księgach rachunkowych Gminy Krzyżanów na kontach: Wn 271, Ma 224-1 - przypis podatku należnego w kwocie 93.262,00 zł na podstawie częściowych deklaracji VAT-7 pod datą 31 grudnia 2021 roku; Wn 223-6, Ma 271 - przeksięgowanie podatku na wydatki w kwocie 79.685,00 zł; Wn 270, Ma 222 przeksięgowanie przelanych dochodów na organ z tytułu podatku w kwocie 89.341,78 zł; Wn 270, Ma 133-1 - przelew środków z rachunku budżetu na kwotę 21.614,54 zł (przelew podatku z organu na wydatki jednostki) oraz Wn 270, Ma 133-1 - przelew środków z rachunku budżetu na kwotę 23.311,33 zł (przelew podatku z organu na dochody jednostki). Obowiązujący w jednostce zakładowy plan kont nie określał zasad funkcjonowania konta 270, natomiast w odniesieniu do zapisów odnotowanych na koncie 271 naruszono przyjęte polityką rachunkowości zasady, gdyż na stronie Wn konta 271 ujmuje się należności od jednostek organizacyjnych z tytułu podatku należnego występującego w tej jednostce. Na stronie Ma księguje się wpłaty na rachunek budżetu należnego podatku dokonane przez jednostki organizacyjne oraz kompensatę podatku należnego z podatkiem naliczonym zaksięgowanym na podstawie deklaracji. Ponadto, w tej samej regulacji wewnętrznej wskazano, że konto 222 – Rozliczenie dochodów budżetowych koresponduje jedynie z kontami 133 - Rachunek budżetu i kontem 901 - Dochody budżetu, natomiast na koncie 223 – Rozliczenie wydatków budżetowych, ewidencjonuje się operacje księgowe w powiązaniu z kontami 133 - Rachunek budżetu oraz 902 - Wydatki budżetu.

Ewidencję operacji w ww. zakresie, w organie, można odzwierciedlić np.

w następujący sposób, czyli poprzez konta: Wn 133, Ma 222 - wpływ zrealizowanych dochodów budżetowych przez jednostki budżetowe; Wn 133, Ma 271 - wpływ na rachunek budżetu należnego podatku; Wn 271, Ma 224 - przypis podatku na podstawie jednostkowej częściowej deklaracji VAT-7; Wn 224, Ma 133 - przelew zobowiązania na rachunek budżetu państwa; Wn 222, Ma 901 wraz z klasyfikacją budżetową - zrealizowane dochody budżetowe na podstawie jednostkowego sprawozdania Rb-27S.

3. Jednostka nie dokonywała odpisów aktualizacyjnych w odniesieniu do należności zagrożonych, co było wymagane przez art. 35b ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, m.in. w odniesieniu do: 1) należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości oraz w stosunku, do których zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne lub został złożony wniosek o zatwierdzenie układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu - do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu-komisarzowi w postępowaniu upadłościowym lub umieszczonej w spisie wierzytelności w postępowaniu restrukturyzacyjnym; 2) należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego - w pełnej wysokości należności. W toku kontroli ustalono, że należności z tytułu podatku od nieruchomości (podatnicy (...)⁴), powinny być objęte odpisem aktualizacyjnym z uwagi na toczące się postępowania upadłościowe, co szczegółowo opisano w *protokole kontroli*.

W zakresie wykonania budżetu

Gmina zaniechała bieżącego uaktualniania planów dochodów i wydatków budżetowych, w związku z podejmowanymi w trakcie roku decyzjami w zakresie realizacji określonych zadań, a konstruując budżet deficytowy przyjęto założenie finansowania go kredytami i pożyczkami oraz nadwyżką z lat ubiegłych. W uchwale budżetowej na rok 2020, z uwzględnieniem zmian wprowadzanych w trakcie roku, planowany deficyt wynosił 3.397.078,28 zł, natomiast na koniec 2020 roku uzyskano nadwyżkę w kwocie 2.376.204,84 zł. Niewykonane wydatki inwestycyjne na zadanie pn. „Budowa/rozbudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Ktery” w kwocie 3.180.000,00 zł oraz na zadanie pn. „Opracowanie studium wykonalności planów funkcjonalno-użytkowych oraz montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej i budynkach indywidualnych mieszkańców Gminy Krzyżanów” w kwocie 1.000.000,00 zł (zadanie wprowadzone do budżetu uchwałą nr XXI/170/2020 z dnia 30 grudnia 2020 roku), znacząco wpłynęły na wynik wykonania budżetu. W 2021 roku Rada Gminy Krzyżanów, podobnie jak w roku poprzednim, przyjęła założenie budżetu deficytowego. Na początek roku planowany deficyt wynosił 3.164.620,00 zł, a w wyniku zmian wprowadzonych w trakcie roku spadł do kwoty 2.625.793,00 zł. Natomiast budżet wykonany zamknął się nadwyżką

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

budżetową w kwocie 8.703.471,94 zł. Po stronie dochodów odnotowano wpływ na rachunek budżetu środków z tytułu: uzupełnienie subwencji ogólnej, o której mowa w art. 70e ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie wodociągów i kanalizacji, w kwocie 1.676.238,00 zł; nagrody pieniężnej uzyskanej w ramach konkursu „Rosnąca odporność” w kwocie 500.000,00 zł (środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19). Wskazane środki nie zostały uwzględnione w planie dochodów budżetu, natomiast w zakresie wykonania budżetu wykazano je jako zrealizowane dochody budżetowe roku 2021. Po stronie wydatków, podobnie jak w roku poprzednim, nie zrealizowano planowanych w budżecie wydatków inwestycyjnych w zakresie zadań pn.: „Przebudowa drogi gminnej relacji Krzyżanów-Konary w Gminie Krzyżanów” na kwotę 2.085.048,25 zł; „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Krzyżanów” na kwotę 3.388.000,00 zł; „Budowa/rozbudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Ktery” na kwotę 1.022.905,00 zł (zadanie planowane w budżecie w roku poprzednim); „Czyste powietrze w Gminie Krzyżanów – montaż instalacji fotowoltaicznych” na kwotę 1.511.930,00 zł (zadanie planowane w budżecie w roku poprzednim); „Opracowanie studium wykonalności planów funkcjonalno-użytkowych oraz montaż instalacji fotowoltaicznych.

W zakresie wieloletniej prognozy finansowej

1. W odniesieniu do wieloletniej prognozy finansowej Gminy Krzyżanów opracowanej na lata 2021 – 2024 (z prognozą długu na lata 2021 – 2031), z uwzględnieniem pierwotnych zapisów i jej ostatniej zmiany, wprowadzonej uchwałą Rady Gminy nr XIX/232/2021 z dnia 23 grudnia 2021 roku oraz danych wynikających z wieloletniej prognozy finansowej na lata 2022–2025 (z prognozą długu na lata 2022-2032), wprowadzonej uchwałą Rady Gminy nr XXIX/233/2021 z dnia 23 grudnia 2021 roku i ostatniej zmiany wprowadzonej uchwałą nr XXXIII/269/2022 z dnia 10 czerwca 2022 roku, stwierdzono że przyjęte w niej założenia w zakresie planowanych wydatków na obsługę długu były nierealne. Jednostka w prognozie na lata 2021 – 2024 w wersji pierwotnej przyjęła założenie zaciągnięcia nowego zobowiązania w okresie objętym prognozą w kwocie 3.256.340,00 zł, natomiast w wyniku zmian wprowadzonych w trakcie roku, planowana do zaciągnięcia, w okresie objętym prognozą, kwota kredytów i pożyczek wynosiła 10.548.781,00 zł. Taką samą wartość planowanych przychodów z tytułu kredytów i pożyczek przyjęto w prognozie na lata 2022-2025 (wersja pierwotna), a w wyniku zmian wprowadzonych do dnia 10 czerwca 2022 roku - planowane do zaciągnięcia zobowiązania miały wynosić 4.005.007,28 zł. Pomimo znaczących różnic kwotowych w planowanych przychodach z tytułu kredytów i pożyczek, zakładany poziom wydatków na obsługę długu nie ulegał zmianie. Urealnienie planowanej kwoty na wydatki związane z zapłatą odsetek ograniczono do roku, w którym sporządzano wieloletnią prognozę finansową. Poziom planowanych wydatków na obsługę długu stanowi jeden z elementów niezbędnych do obliczenia wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.). Powyższe naruszało art. 226 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, zgodnie z którym - wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą co najmniej: dochody bieżące oraz wydatki bieżące budżetu

jednostki samorządu terytorialnego, w tym na obsługę długu, gwarancje i poręczenia.

2. W zakresie danych wykazanych w wieloletniej prognozie finansowej na lata 2021 – 2024 (wersja ostateczna) oraz w prognozie na lata 2022 – 2025 (z uwzględnieniem zmian wprowadzonych do dnia 10 czerwca 2022 roku), stwierdzono że w tabeli „Dane uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych”, w kolumnie 10.6 – spłaty, o których mowa w poz. 5.1 wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych, wykazano wartości zerowe, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 10 czerwca 2022 roku obowiązywała jedna umowa kredytu oraz jedna umowa pożyczki. W kolumnie 10.6. należało wykazać wartości z tytułu zobowiązań już zaciągniętych, natomiast kolumna 5.1 uwzględnia rozchody z tytułu już zaciągniętych zobowiązań, jak również planowane do zaciągnięcia.

W zakresie sporządzenia planów finansowych dla środków z Fundusz Przeciwdziałania COVID-19

1. Organ wykonawczy zaniechał ustalenia planu finansowego dla rachunku, na który wpływały środki pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, z naruszeniem art. 65 ust. 12 ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r., poz. 568 ze zm.).
2. Jednostka w 2021 roku otrzymała środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, w wysokości 500.000,00 zł, tytułem nagrody w konkursie „Rosnąca odporność”. Środki te wpłynęły na wyodrębniony rachunek Gminy Krzyżanów, zgodnie ze wskazaniem zawartym w regulaminie konkursu. Decyzją kierownika jednostki w dniu 31 grudnia 2021 roku środki te zostały przekazane na rachunek budżetu i w roku następnym stanowiły źródło finansowania zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa drogi gminnej relacji Krzyżanów – Konary”. Powyższe naruszało zasady konkursu, gdyż organizator w § 4 ust. 11 regulaminu wymagał, aby laureat konkursu przeznaczył środki na dowolny cel związany z przeciwdziałaniem Covid-19. Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.) – przez przeciwdziałanie COVID-19 należało rozumieć wszelkie czynności związane ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych, choroby COVID-19.

W zakresie realizacji dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych

1. W okresie objętym kontrolą ulgi w zapłacie podatku od nieruchomości regulowały postanowienia uchwały nr II/12/06 Rada Gminy Krzyżanów z dnia

6 grudnia 2006 roku (ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr V/49/2015 z dnia 24 lipca 2015 roku oraz uchwałą nr VII/99/2015 z dnia 20 listopada 2015 roku). W § 1.1. pkt 2 uchwały organ stanowiący zwolnił z podatku od nieruchomości - budynki mieszkalne, pozostałe budynki i ich części wykorzystywane dla potrzeb gospodarstw domowych utrzymujących się z emerytury i renty. W dniu 15 maja 2015 roku Rada Gminy Krzyżanów podjęła uchwałę nr IV/43/2015 w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości. Uchwała ta została unieważniona na mocy uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi nr 20/115/2015 z dnia 18 czerwca 2015 roku, z uwagi na naruszenie art. 7 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. W uzasadnieniu swojej decyzji organ nadzoru wskazał, że: „W badanej uchwale Rada Gminy w § 1 ust. 1 pkt 3 wprowadziła zwolnienie, które obejmuje „grunty i budynki w siedliskach osób utrzymujących się wyłącznie z emerytury lub renty”. Stosownie do art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, rada gminy w drodze uchwały, może wprowadzić inne zwolnienia przedmiotowe niż określone w ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 2 października 2003 roku o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw”. Gmina, pomimo precyzyjnego wskazania przez Kolegium RIO w Łodzi, wady prawnej aktu prawa miejscowego, nie podjęła czynności mających na celu wykreślenie z uchwały nr II/12/06 zwolnienia w podatku od nieruchomości o charakterze przedmiotowo – podmiotowym.

2. W zakresie prawidłowości opodatkowania podatkiem od nieruchomości osób prawnych, stwierdzono że:
 - podatnik nr (...) ⁵ zaniechał złożenia deklaracji podatkowych na 2021 i 2022 rok, a organ podatkowy nie wezwał podatnika do ich złożenia, na podstawie art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r., poz. 2651 ze zm.), zgodnie z którym organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku. Przypisu należnego Gminie podatku za 2021 i 2022, organ podatkowy dokonywał na podstawie danych wykazanych w deklaracji złożonej przez podatnika na rok 2020;
 - podatnik o numerze ewidencyjnym (...) ⁶ wykazał do opodatkowania podatkiem od nieruchomości na lata 2020-2022 grunty związane z działalnością gospodarczą o powierzchni 848 m² - zgodnie z ewidencją gruntów, budynki związane z tą działalnością o powierzchni 154 m² oraz budynki pozostałe o powierzchni 742 m². Organ podatkowy nie wyjaśnił, czy deklarowane budynki

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

pozostałe mają związek z działalnością gospodarczą, w ramach czynności sprawdzających, o których mowa w art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa;

- podatnik nr (...) ⁷ zadeklarował do opodatkowania na 2020 rok grunty o powierzchni 2.900 m² jako związane z działalnością gospodarczą, budynek mieszkalny o powierzchni 100 m² i budynki związane z działalnością gospodarczą o powierzchni 893,56 m². Według danych z ewidencji gruntów i budynków, podatnik posiadał na działce stanowiącej jego własność, obiekty oznaczone jako zbiorniki silosy i budynki magazynowe o powierzchni zabudowy 1.789 m². Uwzględniając różnice wynikające z definicji powierzchni zabudowy rozumianej jako powierzchnia terenu zajęta pod budynek w stanie wykończonym, i z definicji powierzchni użytkowej rozumianej jako część powierzchni kondygnacji netto, która odpowiada celom i przeznaczeniu budynku, zasadnym było podjęcie czynności mających na celu ustalenie odnotowanych różnic. Na rok podatkowy 2021 podatnik zadeklarował grunty o powierzchni 2.900 m² jako związane z działalnością gospodarczą oraz budynki związane z tą działalnością o powierzchni 1.043,56 m². Podatnik nie wykazał do opodatkowania w 2021 roku budynku mieszkalnego, a organ podatkowy nie wyjaśnił zaistniałej zmiany w odniesieniu do roku 2020. Na rok 2022 podatnik zadeklarował do opodatkowania grunty o powierzchni 2.900 m² jako związane z działalnością gospodarczą oraz budynki związane z tą działalnością o powierzchni 1.533,56 m², tj. o 490m² wyższej niż w roku 2021, której to zmiany w odniesieniu do lat poprzednich, organ podatkowy też nie wyjaśnił. Ponadto, zgodnie z ewidencją gruntów, podatnik był w posiadaniu gruntów rolnych o powierzchni 1,59 ha i gruntów o powierzchni 0,4072 ha oznaczonych jako Bi, co stanowiło łączną powierzchnię gruntów do opodatkowania, pozostającą własnością podatnika - 1,997 ha. Natomiast podatnik deklarował do opodatkowania w poszczególnych latach grunty o łącznej powierzchni 1,8800 ha, w tym tylko 0,2900 ha podatkiem od nieruchomości. Organ podatkowy zaniechał wyjaśnienia różnic pomiędzy danymi ewidencyjnymi, a danymi wykazanymi w deklaracjach, w ramach czynności sprawdzających, o których mowa w art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym - organy podatkowe pierwszej instancji, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami;
- podatnik oznaczony numerem ewidencyjnym (...) ⁸ zadeklarował do opodatkowania na lata 2020-2022 tylko budynki o powierzchni 128,51 m² - w kategorii budynki pozostałe. Nie wykazał do opodatkowania gruntów zajętych pod budynkiem. Organ podatkowy na dzień prowadzenia czynności

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

kontrolnych przez inspektorów RIO, nie posiadał żadnej wiedzy umożliwiającej ustalenie właściwego stanu faktycznego w tym zakresie. Przyjmowano coroczną deklarację, na podstawie której dokonywano przypisu według deklarowanych danych, nie podejmując w tym zakresie czynności sprawdzających, o których mowa w art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa;

- wszystkie objęte kontrolą deklaracje podatkowe, złożone na lata 2020-2022, nie zawierały adnotacji organu podatkowego o weryfikacji danych w nich zawartych, a ujawnione wyżej nieprawidłowości wskazywały na zaniechanie przez organ podatkowy dokonywania czynności sprawdzających w zakresie stwierdzenia ich zgodności ze stanem faktycznym, na podstawie art. 272, art. 274 § 1 i art. 274a § 1 i 2 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którymi - organ podatkowy dokonuje czynności sprawdzających mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności stanu faktycznego z przedstawionymi dokumentami, a w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.
3. W zakresie wydanych w latach 2020-2022 decyzji w sprawie wymiaru podatku od nieruchomości dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą oraz informacji stanowiących podstawę ich wydania, stwierdzono że organ podatkowy tworzył dla jednego podatnika, w obrębie tego samego podatku, dwa konta ewidencyjne, w zależności od lokalizacji przedmiotu opodatkowania, naruszając tym zasady wynikające z § 11 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208, poz. 1375), który wskazuje, że dla każdego podatnika prowadzi się odrębne konto w każdym podatku (czyli tylko rodzaj podatku stanowi podstawę utworzenia kolejnego konta, a nie fakt w której miejscowości gminy, nieruchomość jest zlokalizowana). Ponadto, na powyższy sposób ewidencji podatkowej wskazywały postanowienia załącznika nr 2 do zarządzenia nr 124/10 Wójta Gminy Krzyżanów z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie szczegółowych rozliczeń wpłat i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych w Urzędzie Gminy, stanowiące o prowadzeniu dla każdego podatnika odrębnego konta w każdym podatku.
 4. Kontrola terminowości wpłat podatku od nieruchomości przez podatników wykazała przypadki naliczania i pobierania od wpłat dokonanych po terminie odsetek w groszach, co było niezgodne z art. 63 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, który stanowi, iż odsetki za zwłokę zaokrągla się do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.
 5. We wszystkich wydanych w okresie objętym kontrolą decyzjach w sprawie ulg w zapłacie podatku od nieruchomości, ujęto błędnie treść rozstrzygnięcia, a mianowicie umarzając zaległość podatkową z tytułu II raty podatku od nieruchomości za rok 2020, zaległość z tytułu I raty podatku za rok 2021, w decyzjach postanowiono o umorzeniu II raty podatku za 2020 rok oraz o umorzeniu 50% należności głównej I raty podatku za 2021 rok. Zgodnie

z art. 67a § 1 pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa, organ podatkowy, na wniosek podatnika, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, może umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną, a nie ratę podatku.

6. W odniesieniu do wydanych w latach 2020-2021 oraz w I półroczu 2022 roku decyzji w sprawie ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym, stwierdzono przypadki, w których organ podatkowy w prowadzonych postępowaniach podatkowych zaniechał czynności określonych art. 155 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, czyli wezwania wnioskującego o przyznanie ulgi w podatku, do złożenia wyjaśnień, zeznań, przedłożenia dokumentów lub dokonania określonej czynności osobiście, celem wyjaśnienia stanu faktycznego lub rozstrzygnięcia sprawy. Przykładowo, w oświadczeniu o zakończeniu budowy i poniesionych kosztach, złożonym przez podatnika, zapisem nietrwałym (tj. ołówkiem) wskazano, że poniesione wydatki na inwestycję w związku z prowadzeniem gospodarstwa rolnego wynosiły 43.200,00 zł. Taką samą informację i w ten sam sposób zawarto w załączniku do wniosku. Poniesione wydatki dokumentowała faktura (...) ⁹ za montaż instalacji PV na kwotę 72.000,00 zł (netto), 88.560,00 zł (brutto). Wójt Gminy decyzją nr Fn.3123.12.UI.2021 z dnia 31 grudnia 2021 roku zastosował ulgę w podatku rolnym na kwotę 10.800,00 zł, tj. (43.200,00 zł x 25%). Z kolei w przypadku decyzji nr Fn.3123.11.UI.2021 z dnia 23 listopada 2021 roku organ podatkowy do obliczenia kwoty ulgi przyjął wartość netto poniesionych wydatków udokumentowanych fakturą za zakup i montaż elektrowni fotowoltaicznej, podczas gdy wnioskujący o przyznanie ulgi nie wypełnił wymaganego oświadczenia o poniesionych kosztach oraz nie podał informacji, czy jest bądź nie jest, płatnikiem podatku od towarów i usług, co było wymagane do ustalenia prawidłowej kwoty ulgi.

Organ podatkowy jest zobowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy, zgodnie z wymogiem określonym w art. 187 ustawy Ordynacja podatkowa.

7. Objęte próbą kontrolną decyzje w zakresie przyznania ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym zawierały nieprecyzyjne rozstrzygnięcie sprawy będącej przedmiotem postępowania podatkowego. Jednym z elementów wydanej decyzji - wynikającym z art. 210 § 1 pkt 5 ustawy Ordynacja podatkowa - jest jej rozstrzygnięcie zwane osnową decyzji, które powinno być jednoznaczne, jasne i pełne. Osnowa decyzji jest jej kwintesencją, wyraża bowiem rezultat stosowania normy prawa materialnego do konkretnego wypadku, w kontekście konkretnych okoliczności faktycznych i materiału dowodowego. Rozstrzygnięcia nie można ani domniemywać, ani wyprowadzać z treści uzasadnienia. Powyższą nieprawidłowość stwierdzono np. w odniesieniu do decyzji nr Fn.3120.3.UI.2020 z dnia 21 lipca 2020 roku, w której wskazano, że cyt. „Ustalić okres stosowania ulgi w podatku rolnym i dokonać pierwszego

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

odpisu w wymiarze podatku rolnego od II raty za 2020 r. przez okres nie dłuższy niż 15 lat". W konsekwencji powyższego, nieprawidłowo obliczono kwotę ulgi w podatku rolnym dla roku, w którym wydano decyzję, czym naruszono art. 13d ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 333), zgodnie z którym - zwolnienia i ulgi podatkowe udzielone na wniosek podatnika stosuje się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek. Wniosek o zastosowanie ulgi do ww. decyzji, podatnik złożył w dniu 7 lutego 2020 roku (zatem, ulga w podatku przysługiwała za 10 miesięcy 2020 roku, natomiast organ podatkowy zastosował ulgę za okres 9 miesięcy).

8. W zakresie wydanych w latach 2020-2021 oraz w I półroczu 2022 roku decyzji w sprawie ulg z zapłacie podatku od środków transportowych, stwierdzono że:
 - decyzją nr Fn.3120.14.U.2020 z dnia 26 czerwca 2020 roku wydaną na wniosek podatnika z dnia 18 maja 2020 roku, umorzono zaległość z tytułu II raty podatku za 2020 rok, której termin płatności przypadał na dzień 15 września 2020 roku, w kwocie 662,00 zł. Na podstawie art. 67a § 1 pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa, organ podatkowy może na wniosek podatnika, z zastrzeżeniem art. 67b, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną. Zatem, decyzja o umorzeniu może być wydana tylko w sytuacji, gdy minął już termin zapłaty podatku, co czyni go zaległością;
 - decyzje o numerach: nr Fn.3120.14.U.2020 roku z dnia 26 czerwca 2020 roku, nr Fn.3120.15.U.2020 z dnia 14 lipca 2020 roku, nr Fn.3120.3.O.2021 z dnia 26 sierpnia 2021 roku, wydano na podstawie wniosków podatników, które w swojej treści nie precyzowały zgłaszanych żądań;
 - decyzję nr Fn.3120.14.U.2020 roku z dnia 26 czerwca 2020 roku, umarzającą zaległość podatkową z tytułu I raty w podatku za 2020 rok, wydano na podstawie wniosku podatnika, który wskazał na trudną sytuację finansową firmy, w związku z wprowadzonymi sankcjami w kraju związanymi z pandemią COVID-19, nie przedstawiając dokumentów potwierdzających znaczący spadek dochodów, natomiast organ podatkowy zaniechał wezwania wnioskującego do złożenia takich dokumentów, co naruszało art. 187 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym - organ podatkowy jest obowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy.
9. W zakresie opodatkowania podatkiem od środków transportowych w latach 2020-2021 oraz I półrocze 2022 roku stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - odnotowano liczne przypadki zaniechania wskazania na wpływających do organu podatkowego deklaracjach daty ich wpływu Urzędu Gminy w Krzyżanowie. Powyższe uniemożliwiało weryfikację terminowości ich złożenia oraz pojętych działań przez organ podatkowy celem ich wyegzekwowania. Obowiązek zamieszczenia daty wpływu na korespondencji papierowej kierowanej do organu podatkowego wynikał z § 40 załącznika nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz

instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r., nr 14, poz. 67);

- organ podatkowy nie dochodził należnego podatku od środka transportowego o numerze rejestracyjnym EKU.... (ciągnik siodłowy o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów 40 ton, dwuosiowy z zawieszeniem pneumatycznym), będącego własnością podatnika o numerze karty kontowej (...) ¹⁰, który podlegał opodatkowaniu za styczeń 2021 rok (wg informacji ww. pojazd został wyrejestrowany w związku ze złomowaniem w dniu 13 stycznia 2021 roku) w kwocie 133,00 zł. Zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 70) - obowiązek podatkowy, o którym mowa w ust. 1 i 2, wygasa z końcem miesiąca, w którym środek transportowy został wyrejestrowany lub wydana została decyzja organu rejestrującego o czasowym wycofaniu pojazdu z ruchu, lub z końcem miesiąca, w którym upłynął czas, na który pojazd powierzono. Powyższe zaniechania stwierdzono także w odniesieniu do pojazdu o numerze rejestracyjnym EKU... (naczepa), będącego własnością ww. podatnika, który wyrejestrowano z dniem 7 lutego 2020 roku, a podatek został uiszczony za jeden miesiąc 2020 roku, podczas gdy prawidłowo opodatkowaniu ww. pojazd podlegał za okres dwóch miesięcy 2020 roku (zaniżenie podatku o kwotę 90,00 zł) oraz pojazdu o numerze rejestracyjnym EKU... (naczepa), będącego własnością podatnika nr (...) ¹¹ (zaniżenie podatku w 2020 roku o kwotę 800 zł);
- deklaracje DT-1, składane przez podatników za lata 2020-2022, nie zawierały danych, w części D, E i F, które stanowiły podstawę do prawidłowego określenia kwoty należnego podatku za dany rok oraz przypisania jego wartości na koncie podatnika. Powyższe stwierdzono w odniesieniu do deklaracji złożonych na 2020 rok przez podatników o numerach: (...) ¹² oraz deklaracji na 2022 rok, złożonej przez podatnika o numerze (...) ¹³, natomiast w odniesieniu do deklaracji na 2022 roku złożonej przez podatnika nr (...) ¹⁴,

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

stwierdzono że w załącznikach DT-1/A wartość należnego podatku za dany pojazd zamieszczono w sposób nietrwały, tj. zapis wprowadzony ołówkiem. Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego - deklaracje stanowią podstawę przypisu na koncie podatnika podatku w danym roku podatkowym. Organ podatkowy zaniechał wezwania podatników do uzupełnienia deklaracji. Stwierdzono także liczne przypadki zaniechania wskazania w załączniku DT-1/A, składanym wraz z deklaracją za dany rok, parametrów pojazdu podlegającego opodatkowaniu, na podstawie których ustalono kwotę należnego podatku;

- na koncie podatnika o numerze (...) ¹⁵ w dniu 25 marca 2021 roku dokonano przypisu podatku za 2020 rok w odniesieniu do pojazdu EKUF..., zakupionego w dniu 27 sierpnia 2020 roku, podczas gdy podatnik nie przedłożył wymaganej deklaracji na 2020 rok w związku z jego nabyciem. Naliczony podatek za 2020 rok od ww. pojazdu wynosił 360,00 zł, który przypisano na koncie, jako pierwszą ratę podatku za 2021 rok (saldo), natomiast w złożonej deklaracji na 2021 rok w załączniku nr 5 DT-1/A przy wskazanym przez podatnika pojeździe umieszczono notatkę „przypis za 2020 rok kwota 360,00 zł”. Powyższe było niezgodne z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z którym - do udokumentowania przypisów lub odpisów służą deklaracje w rozumieniu art. 3 pkt 5 Ordynacji podatkowej, z których wynika zobowiązanie podatkowe lub kwota zmniejszająca zobowiązanie podatkowe. Analogiczną nieprawidłowość stwierdzono w odniesieniu do pojazdu o numerze EKUFV... będącego własnością ww. podatnika (za 2020 rok podatek w kwocie 180,00 zł) oraz pojazdu EKUWJ... (podatek w kwocie 400,00 zł), jak również na koncie podatnika o numerze (...) ¹⁶ w odniesieniu do pojazdów trzech pojazdów (podatek za 2020 rok na łączną kwotę 6.980,00 zł);
- odnotowano przypadek opodatkowania środka transportowego za 10 miesięcy 2021 roku oraz za dwa miesiące 2022 rok, który to pojazd został przekazany do złomowania w dniu 25 lutego 2021 roku, co potwierdziła faktura przedłożona organowi podatkowemu w lutym 2022 roku przez podatnika nr (...) ¹⁷, a dotyczyła pojazdu PB.... Powyższe wskazuje, że organ podatkowy

¹⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

zaniechał czynności sprawdzających określonych art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa;

- podatnik o numerze (...) ¹⁸, w deklaracji na 2020 rok oraz na 2021 rok nie uwzględnił do opodatkowania pojazdu EKU..... Organ podatkowy wezwał w dniu 30 lipca 2021 roku podatnika do złożenia deklaracji. Bezskuteczność wezwania nie spowodowała podjęcia przez organ podatkowy dalszych działań w tym zakresie, w szczególności wydania decyzji określającej wysokość podatku. Podatnik w deklaracji na 2022 rok uwzględnił do opodatkowania ww. pojazd, wskazując datę jego nabycia jako 16 kwietnia 2016 roku;
- błędnie wyliczono kwotę należnego podatku dla samochodu ciężarowego EKU... (dane techniczne: 3 osie, inny system zawieszenia, dopuszczalna masa całkowita pojazdu 21 ton), będącego własnością podatnika o numerze (...) ¹⁹. Stawka uchwalona przez Radę Gminy Krzyżanów uchwałą nr IX/70/2011 z dnia 16 listopada 2011 roku, dla pojazdu o wskazanych parametrach wynosiła 1.490,00 zł, zobowiązanie podatkowe wygasło z dniem 31 sierpnia 2020 roku (wycofanie z ruchu pojazdu w okresie od dnia 3 sierpnia 2020 roku do dnia 3 sierpnia 2022 roku). Zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, obowiązek podatkowy, o którym mowa w ust. 1 i 2, wygasa z końcem miesiąca, w którym środek transportowy został wyrejestrowany lub wydana została decyzja organu rejestrującego o czasowym jego wycofaniu pojazdu z ruchu, lub z końcem miesiąca, w którym upłynął czas, na który pojazd powierzono. Prawidłowo wyliczona kwota podatku za ww. pojazd wynosiła 993,00 zł (8/12 x 1.490,00 zł), w deklaracji podatnik wskazał kwotę 497,00 zł, którą organ podatkowy uznał za poprawną;
- błędnie wyliczono kwotę należnego podatku za 2020 rok dla samochodu ciężarowego EKU... (dane techniczne: 3 osie, zawieszenie pneumatyczne, dopuszczalna masa całkowita pojazdu 24 tony), będącego własnością podatnika o numerze (...) ²⁰. Stawka uchwalona przez Radę Gminy Krzyżanów ww. uchwałą dla pojazdu o wskazanych parametrach wynosiła 1.490,00 zł, podczas gdy podatnik zadeklarował kwotę podatku 1.410,00 zł, a organ podatkowy zarachował ją na koncie podatnika;
- zaniechano naliczenia i pobrania odsetek od nieterminowej wpłaty podatku z tytułu I raty za 2021 rok, wpłaconego przez podatnika o numerze konta (...) ²¹

¹⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

w dniu 8 czerwca 2021 roku, które wynosiły 239,00 zł. Analogiczną nieprawidłowość odnotowano również w odniesieniu do nieterminowych wpłat z tytułu I raty podatku za 2020 rok zapłaconej 38 dni po ustawowym terminie przez podatnika o numerze (...) ²² (odsetki w kwocie 47,00 zł) oraz z tytułu I raty podatku za 2021 rok zapłaconej 16 dni po ustawowym terminie przez ww. podatnika (odsetki w kwocie 21,00 zł).

W zakresie dochodów z majątku gminy

1. W zakresie procedur zbycia w drodze przetargu pisemnego nieograniczonego zabudowanej nieruchomości gminnej, oznaczonej jako działka nr 15/4, położonej w m. Micin, stwierdzono że:
 - sprzedający wybrał formę zbycia przedmiotowej nieruchomości - przetarg pisemny nieograniczony, podczas gdy w ogłoszeniu opublikowanym w dniu 23 kwietnia 2020 roku i w regulaminie I przetargu oraz w ogłoszeniu opublikowanym w dniu 10 sierpnia 2020 roku i w regulaminie II przetargu, dokonał ustaleń charakterystycznych dla przetargu ustnego. W ogłoszeniu zawarto informację o treści "Wysokość postąpienia zostanie ustalona przez uczestników przetargu, jednak nie może być mniejsza, niż 1% określonej ceny", a w ust. 9 regulaminu określającego warunki przetargu, wskazano że „Przy wyborze oferty Komisja przetargowa kieruje się wyłącznie wysokością oferowanej kwoty zakupu”. Oznaczało to, że jedynym kryterium w przedmiotowym postępowaniu była cena. Zgodnie z art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1899 ze zm.), wybierając przetarg ustny, celem sprzedającego jest uzyskanie jak najwyższej ceny za nieruchomość, uczestnicy przetargu licytują kwotę za jaką chcą nabyć nieruchomość, natomiast przy przetargu pisemnym celem jest wybór najkorzystniejszej oferty (co nie zawsze oznacza najwyższą cenę). Organizator przetargu nie podał jednak innych niż cena kryteriów wyboru oferty;
 - zbywający nie przeliczył ceny nieruchomości na równowartość euro, stosownie do wymogu wynikającego z § 6 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2213), zgodnie z którym - przeliczenia ceny wywoławczej na równowartość euro dokonuje się nie wcześniej niż 7 dni przed terminem pierwszego ogłoszenia o przetargu, według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w tym dniu;
 - negatywny wynik I przetargu, zakończonego w dniu 6 lipca 2020 roku oraz II przetargu, zakończonego w dniu 19 października 2020 roku, dokumentowały notatki służbowe podpisane przez członków komisji przetargowej, przy czym żadnej z nich nie podpisał Przewodniczący komisji, a wyniku II przetargu nie zatwierdził Wójt Gminy. Zgodnie z § 10 pkt 1 ww. rozporządzenia - rozstrzygnięcie przetargu (niezależnie od jego wyniku) powinien kończyć

²² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

protokół sporządzany przez przewodniczącego komisji, a w myśl ust. 8 regulaminu określającego przebieg przetargów, to protokół z przetargu zawiera rozstrzygnięcie wraz uzasadnieniem i wynik w nim zawarty zatwierdza Wójt Gminy. Analogicznie dokumentowano (notatką służbową) negatywny wynik pierwszych, drugich i trzecich rokowań na zbycie przedmiotowej nieruchomości, zakończonych odpowiednio w dniu 25 lutego 2021 roku, w dniu 20 lipca 2021 roku i w dniu 8 października 2021 roku. Notatek nie podpisał Przewodniczący komisji;

- w dniu 20 sierpnia 2021 roku zbywający ogłosił trzecie rokowania na sprzedaż przedmiotowej nieruchomości, ustalając ich termin na dzień 8 października 2021 roku, co naruszało art. 39 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym - jeżeli drugi przetarg zakończył się wynikiem negatywnym, właściwy organ w okresie nie krótszym niż 30 dni, ale nie dłuższym niż 6 miesięcy, licząc od dnia jego zamknięcia, może zbyć nieruchomość w drodze rokowań albo organizować kolejne przetargi oraz § 3 ust. 2 ww. rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, zgodnie z którym - jeżeli w terminach, o których mowa w art.39 ustawy o gospodarce nieruchomościami, właściwy organ nie zorganizuje kolejnego przetargu lub nie przeprowadzi rokowań, jest on obowiązany, w celu zbycia nieruchomości, zorganizować ponownie pierwszy przetarg. Na dzień ogłoszenia trzecich rokowań, tj. 20 sierpnia 2021 roku, od zamknięcia II przetargu, tj. od dnia 19 października 2020 roku, upłynął okres 10-miesięcy, dlatego też na sprzedaż tej nieruchomości jednostka zobowiązana była wszcząć ponownie procedurę przetargową, poprzedzić ją publikacją wykazu nieruchomości przeznaczonych do zbycia, z zachowaniem terminów wynikających z art. 34 i art. 35 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Zbywający zaniechał podjęcia działań wskazanych w przywołanych przepisach prawa, podejmując jednocześnie próbę zbycia przedmiotowej nieruchomości w drodze kolejnych czwartych rokowań, które ogłosił w dniu 16 listopada 2021 roku, tj. 13 miesięcy po zamknięciu II przetargu;
- podstawę ustalenia wartości zbywanej nieruchomości w trzecich i czwartych rokowaniach stanowił nieaktualny, w świetle art. 156 ust. 3 i 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami, operat szacunkowy. Zbywający, ustalając wartość nieruchomości do powyższych postępowań, posługiwał się operatem szacunkowym sporządzonym w dniu 29 lutego 2020 roku. Zgodnie z przywołanym przepisem - operat szacunkowy mógł być wykorzystywany do celu, dla którego został sporządzony, przez okres 12 miesięcy od daty jego sporządzenia. Mógł on być wykorzystywany po upływie tego okresu po potwierdzeniu jego aktualności przez rzeczoznawcę majątkowego. Potwierdzenie aktualności operatu szacunkowego następuje przez umieszczenie stosownej klauzuli w operacie szacunkowym przez rzeczoznawcę, który go sporządził, oraz dołączenie do operatu szacunkowego analizy potwierdzającej, że od daty jego sporządzenia nie wystąpiły zmiany uwarunkowań prawnych lub istotne zmiany czynników, o których mowa w art. 154 ustawy. Aktualność operatu szacunkowego sporządzonego w dniu 29 lutego 2020 roku upływała w dniu 28 lutego 2021 roku i nie dokonano jego aktualizacji;

- w ogłoszeniu o czwartych rokowaniach z dnia 16 listopada 2021 roku wskazano, iż ich przebieg i warunki określa regulamin, który w § 9 wskazywał, że komisja przy wyborze oferty miała kierować się oferowaną ceną, sposobem jej zapłaty oraz proponowanym sposobem i terminem zagospodarowania sprzedawanej nieruchomości. Natomiast w § 5.1 tegoż regulaminu, który określał wymogi dotyczące składanych zgłoszeń oraz w treści ogłoszenia o rokowaniach nie zawarto informacji o konieczności ujęcia w zgłoszeniu proponowanego przez oferenta sposobu i terminu zagospodarowania przedmiotowej nieruchomości. Konsekwencją tych nieprecyzyjnych ustaleń w ww. dokumentach był wpływ zgłoszenia w dniu 31 stycznia 2022 roku, w którym potencjalny nabywca zobowiązał się do zapłaty oferowanej w nim kwoty w terminie 14 dni (brak wskazania jaki termin miał nabywca na uwadze, od którego należało liczyć 14 dni), chociaż termin zapłaty za nieruchomość zbywaną przez jednostkę samorządu terytorialnego wynikał z przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami. Ponadto, zgłoszenie nie zawierało sposobu i terminu zagospodarowania nieruchomości, które to elementy miały stanowić kryteria jego oceny. Zgłoszenie w opisanej formie komisja zakwalifikowała do rokowań jako formalnie prawidłowe;
 - z otwarcia czwartych rokowań nie sporządzono dokumentu, który potwierdzałby wypełnienie dyspozycji wynikającej z § 28 ust. 2 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości oraz ustaleń wynikających z ust. 6 regulaminu rokowań. Jedynym dokumentem potwierdzającym otwarcie rokowań była lista obecności osób w nich uczestniczących;
 - protokół z czwartych rokowań sporządzony w dniu 7 lutego 2022 roku, w którym wyłoniono nabywcę nieruchomości za kwotę 800.000,00 zł brutto, określał termin jej zapłaty w terminie trzech dni od daty zawarcia aktu notarialnego, co naruszało przepis art. 70 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, który stanowi, iż jeśli nieruchomość zbyto w drodze rokowań nabywca wpłaca należność przed zawarciem umowy sprzedaży lub też ma możliwość rozłożenia jej na raty, przy czym I ratę zobowiązany jest zapłacić przed zawarciem umowy. W analizowanym stanie faktycznym, nabywca nie wnioskował o rozłożenie kwoty należnej do zapłaty na raty (nie zawarto takiego zapisu w zgłoszeniu, a zatem i w protokole z rokowań).
2. Jednostka nie dokonała zmniejszenia księgowego stanu składników majątku o wartość ewidencyjną zbytej nieruchomości, czym naruszyła art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, który wskazuje na konieczność wprowadzenia do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego w postaci zapisu każdego zdarzenia, które nastąpiło w okresie sprawozdawczym. Powyższa nieprawidłowość odnosiła się również do zbytych w drodze bezprzetargowej nieruchomości gruntowych oznaczonych numerami 84, 62/2, 62/4, 79/6 w obrębie Sokół.
 3. W zakresie procedur nabycia nieruchomości, działka nr 82/4, o powierzchni 0,4207 ha w m. Krzyżanów, z przeznaczeniem na budowę przedszkola gminnego, stwierdzono że:
 - Wójt Gminy podjął działania mające na celu nabycie przedmiotowej nieruchomości, bez uzyskania uprzednio zgody Rady Gminy w tym zakresie, czym naruszył art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy o samorządzie, zgodnie z którym - do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał

w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu dotyczących określania zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej. Do czasu ustalenia zasad dokonanie czynności wymaga każdorazowej zgody organu stanowiącego. Rada Gminy Krzyżanów uchwałą nr XXIX/240/2021 z dnia 23 grudnia 2021 roku wyraziła zgodę na odpłatne nabycie przedmiotowej nieruchomości, położonej w obrębie Krzyżanów, z przeznaczeniem jej na budowę budynku i infrastruktury przedszkola gminnego, natomiast w dniu 9 grudnia 2021 roku Wójt Gminy Krzyżanów podpisał przedwstępną umowę sprzedaży (akt notarialny Repertorium „A” nr 8388), w której wskazano cenę nabycia nieruchomości (109.200,00 zł). Na mocy umowy Wójt zobowiązał się do zakupu nieruchomości w terminie do dnia 31 grudnia 2022 roku oraz zapłaty na rzecz sprzedającego, przed podpisaniem umowy przedwstępnej, części tej ceny, tj. 10.000,00 zł. Ustaloną kwotę, Gmina przekazała na konto sprzedającego w dniu 9 grudnia 2021 roku;

- Wójt Gminy, któremu Rada Gminy powierzyła wykonanie uchwały nr XXIX/240/2021 z dnia 23 grudnia 2021 roku, wyrażającej zgodę na nabycie nieruchomości, nie podjął działań mających na celu sporządzenie operatu szacunkowego dla ustalenia jej wartości. Wójt Gminy wyjaśnił, że *„Procedura nabycia ww. nieruchomości została przeprowadzona bez sporządzenia operatu szacunkowego z uwagi na ograniczony czas przygotowania procedury nabycia nieruchomości działka 82/4 – ograniczone ramy czasowe nabycia w/w nieruchomości pod budowę przedszkola gminnego, w ramach uzyskanej dotacji oraz brak alternatywnej innej działki na lokalizację przedsięwzięcia. Wartość nieruchomości ustalono w wyniku negocjacji cenowej z dotychczasowym właścicielem na podstawie wartości zbliżonej do rynkowej dla nieruchomości o podobnym przeznaczeniu nieruchomości – teren usług skoncentrowanych (...)”*. Niezależnie od okoliczności, że przepisy nie wymagają bezpośrednio dysponowania operatem szacunkowym w przypadku nabywania nieruchomości, należy mieć na uwadze że wartość nieruchomości ustalona przez rzeczoznawcę majątkowego jest stabilnym punktem wyjścia w ramach negocjacji cenowych dotyczących nabycia nieruchomości. Ponadto, nabycie przez jednostkę samorządu terytorialnego nieruchomości na podstawie umowy sprzedaży, prowadzi do poniesienia wydatku majątkowego. Przepis art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych stanowi, że dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Wiedza o wartości nieruchomości pozostaje w związku z ww. wymogami;
- 4. W odniesieniu do należnych Gminie opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości oznaczonych numerem działek: 79/4 w m. Sokół, 87/1, 87/2, 87/3, 87/8 w m. Konary, stwierdzono że zaniechano ich aktualizacji. Zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a, podlega aktualizacji nie częściej niż raz na 3 lata, jeżeli wartość tej nieruchomości ulegnie zmianie. Zaktualizowaną opłatę roczną ustala się, przy zastosowaniu dotychczasowej stawki procentowej, od wartości nieruchomości określonej na dzień aktualizacji opłaty. Opłaty roczne

za użytkowanie wieczyste przedmiotowych nieruchomości, użytkownicy uiszczali według wartości określonej na podstawie operatów szacunkowych sporządzonych odpowiednio: w 2015 roku i w 2016 roku.

5. W zakresie należnych Gminie wpłat z tytułu najmu lokali użytkowych, położonych w budynku w m. Krzyżanów 12, wynikających z zawartych w dniu 31 sierpnia 2001 roku umów, stwierdzono że - wynajmujący dokonywał zmiany wysokości stawek czynszu w sposób naruszający przepisy art. 685[1] ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1360 ze zm.) oraz postanowienia umów zawartych z najemcami, zgodnie z którymi - wynajmujący lokal mógł podwyższyć czynsz, wypowiadając najemcy dotychczasową wysokość czynszu najpóźniej na miesiąc naprzód, na koniec miesiąca kalendarzowego, a zgodę stron powinny sankcjonować stosowne aneksy do zawartych umów. Według zawartych umów najmu, czynsz podlegał waloryzacji raz w roku, na podstawie wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych w stosunku do roku poprzedniego ogłoszonego przez Prezesa GUS i ta zmiana, zgodnie z § 4 ust. 2 zawartych umów, nie wymagała sporządzenia aneksów do umów. Natomiast zarządzeniem nr 4/OG/22 z dnia 12 stycznia 2022 roku Wójt Gminy Krzyżanów ustalił wyższą stawkę czynszu dla lokali użytkowych, w tym wykorzystywanych na cele zdrowotne (gabinety lekarskie, stomatologiczne, aptekę), obowiązującą od 2022 roku, która to zmiana wpływała na zmianę treści zawartych umów, a zatem wymagała zgody najemców w tym zakresie i zawarcia stosownego aneksu. O zmianie wysokości stawki czynszu Wójt zawiadomił najemców lokali użytkowych w dniu 16 lutego 2022 roku, jednym pismem informującym o podwyżce stawki oraz o waloryzacji stawki czynszu według wskaźnika Prezesa GUS - 5,1%.
6. Gmina zaniechała waloryzacji, w latach 2019 - 2021 stawki czynszu ustalonej w umowie dzierżawy. Postanowienia umowy określały coroczną waloryzację czynszu (płatnego rocznie) o wskaźnik średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za ubiegły rok, ogłoszony przez Prezesa GUS. Wydzierżawiający w latach 2019-2020 przyjmował czynsz dzierżawny, naliczany według stawek określonych w umowie, tj. 324,00 zł. Wskaźnik wzrostu cen od towarów i usług konsumpcyjnych za 2019 rok ogłoszony przez Prezesa GUS w dniu 15 stycznia 2020 roku wynosił 2,3%, natomiast na rok 2021 wskaźnik ten stanowił 3,4% (ogłoszony dnia 15 stycznia 2021 roku Monitor Polski poz. 58). Stosując powyższe wskaźniki, czynsz z tytułu dzierżawy gruntów za 2020 rok powinien wynosić 331,45 zł, natomiast za 2021 rok - 335,01 zł. W odniesieniu do roku 2019, wskaźnik wzrostu cen wynosił 2%, a zatem wysokość czynszu po waloryzacji powinna wynosić 330,48 zł.

W zakresie wydatków osobowych

Wybrane do kontroli listy płac z miesięcy: luty oraz grudzień 2021 roku nie zawierały adnotacji o przeprowadzonej kontroli merytorycznej oraz podpisu pracownika odpowiedzialnego za sprawy kadrowe pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy, co było wymagane przez § 9 pkt 9 Instrukcji sporządzania, obiegu kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo księgowych. Zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 12 Regulaminu organizacyjnego, sprawy kadrowe pracowników Urzędu prowadziła Sekretarz Gminy.

W zakresie wydatków inwestycyjnych

1. W odniesieniu do zabezpieczenia środków finansowych na realizację zadania pn. „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Krzyżanów”, w formule zaprojektuj i wybuduj, stwierdzono że ujmując powyższe zadanie w wykazie przedsięwzięć, stanowiącym załącznik do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej na lata 2021-2024, nie zachowano wymogu korelacji limitów wydatkowych, określanych w uchwale budżetowej, z limitami rocznymi zawartymi w ww. załączniku. Uchwała budżetowa, jak wynika z art. 212 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, określa łączną kwotę planowanych wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, z wyodrębnieniem wydatków bieżących i majątkowych, natomiast w zakresie wieloletniej prognozy finansowej na uwagę zasługuje art. 226, który w ust. 3 normuje, iż w załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej określa się odrębnie dla każdego przedsięwzięcia limity wydatków w poszczególnych latach. Uchwałą nr XXIII/193/2021 z dnia 16 kwietnia 2021 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Krzyżanów na lata 2021-2024, do wykazu przedsięwzięć Rada Gminy wprowadziła zadanie pn. „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Krzyżanów”, z okresem realizacji 2020-2021, z planowanymi łącznymi nakładami w wysokości 2.784.500,00 zł, limitem zobowiązań w wysokości 2.780.000,00 zł. Analogiczne informacje w tym zakresie, zawierała uchwała nr XXIII/192/2021 Rady Gminy Krzyżanów z dnia 16 kwietnia 2021 roku w sprawie zmiany budżetu gminy na 2021 rok, która w tabeli nr 3a „Zadania inwestycyjne 2021 roku”, wprowadzała do realizacji zadanie pn. „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Krzyżanów”, z łączną kwotą planowanych w 2021 roku wydatków w wysokości 2.784.500,00 zł. Uchwałą nr XXIV/199/2021 z dnia 18 czerwca 2021 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Krzyżanów na 2021 rok, Rada Gminy na przedmiotowe zadanie zwiększyła zaplanowane na 2021 rok wydatki do kwoty 3.392.500,00 zł (zwiększenie o 608.000,00 zł). W tym samym dniu, tj. w dniu 18 czerwca 2021 roku, uchwałą nr XXIV/200/2021 Rada Gminy dokonała zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Krzyżanów na lata 2021-2024, która nie dotyczyła jednak zwiększenia środków na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia (pozostało 2.784.500,00 zł). Konsekwencją powyższego był fakt zawarcia w dniu 7 lipca 2021 roku umowy nr 01/ZP/2021, która nie znajdowała pokrycia w limicie zobowiązań dla przedsięwzięcia „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków”. Wynagrodzenie ustalone w umowie wynosiło 3.387.420,00 zł. Stosownej zmiany w załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Rada Gminy dokonała dopiero uchwałą nr XXVI/213/2021 z dnia 29 września 2021 roku, według której na zadanie zaplanowano łączne nakłady finansowe w wysokości 3.392.500,00 zł, przy limicie zobowiązań 3.388.000,00 zł i limicie wydatków na 2021 rok w kwocie 3.388.000,00 zł, z okresem realizacji na lata 2020-2021.
2. W dniu 16 listopada 2021 roku, Wójt Gminy Krzyżanów podpisał aneks do umowy nr 01/ZP/2021 z dnia 7 lipca 2021 roku, zmieniający treść zobowiązania w zakresie terminu realizacji przedsięwzięcia, wydłużając go do 9 miesięcy od dnia podpisania umowy, czyli na okres przekraczający ten, który został określony przez Radę Gminy w załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej (lata 2020 – 2021). Według podpisanego

aneksu, realizację części zadania zaplanowano na rok 2022 i wydatki z tego tytułu przeniesiono na rok 2022. Wobec powyższego zawarcie ww. aneksu wymagało uprzedniej zgody Rady Gminy, wyrażonej w treści uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej.

3. Stwierdzono nieprawidłowe ustalenie limitu zobowiązań dla ww. przedsięwzięcia w uchwale w sprawie wieloletniej prognozy finansowej na lata 2022 i kolejne. Planowane nakłady na przedsięwzięcie określono na kwotę 5.068.738,00 zł, limit wydatków w roku 2022 wynosił 5.064.238,00 zł i taką samą wartość ujęto w kolumnie stanowiącej o limicie zobowiązań. Ustalając powyższe nie uwzględniono wcześniej zaciągniętych zobowiązań wynikających m.in. z umowy nr 01/ZP/2021 z dnia 7 lipca 2021 roku, zawartej z wykonawcą zadania na kwotę 3.387.420,00 zł.

W zakresie ewidencji składników majątku i inwentaryzacji

1. W odniesieniu do zmian w stanie ewidencyjnym składników majątkowych, odnotowanych w księgach rachunkowych Urzędu Gminy w Krzyżanowie w 2021 roku, stwierdzono że:
 - zmniejszenia stanu księgowego w związku z likwidacją nagrzewnicy olejowej szt. 1 o wartości 3.882,63 zł, sklasyfikowanej w grupie 6 klasyfikacji środków trwałych, dokonano na podstawie dowodu zastępczego polecenia księgowania, co było niezgodne z § 17 Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym w Urzędzie Gminy w Krzyżanowie i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie, stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 84/OG/2020 Wójta Gminy Krzyżanów z dnia 31 grudnia 2020 roku. W protokole likwidacji środków trwałych wskazano sposób fizycznej likwidacji – złomowanie, co nie zostało udokumentowane. Zgodnie z § 25 pkt 6 ww. Instrukcji - fizycznej likwidacji składników rzeczowych majątku ruchomego dokonuje się w trybie sprzedaży na surowce wtórne, natomiast w pkt 11 wskazano, że wyksięgowanie składników majątkowych z ewidencji analitycznej następuje dopiero po otrzymaniu dokumentów świadczących o całkowitym fizycznym zniszczeniu tych składników;
 - przyjęcie danego składnika majątku do użytkowania oraz sprawowanie nad nim pieczy potwierdzał Wójt Gminy, podczas gdy zgodnie z § 24 ww. Instrukcji, wymagano aby *„Kierujący poszczególnymi komórkami organizacyjnymi jednostki zobowiązuje się do wyznaczenia osób odpowiedzialnych za gospodarowaniem mieniem, spośród osób zatrudnionych w komórkach organizacyjnych na podstawie umowy o pracę”*.
2. Zarządzeniem 73A/OG/2021 z dnia 23 listopada 2021 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji, Wójt Gminy Krzyżanów zdecydował o przeprowadzeniu inwentaryzacji pełnej składników majątku Urzędu Gminy, według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku. Na podstawie dokumentów źródłowych z przeprowadzonej inwentaryzacji stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - nie ujawniono różnic inwentaryzacyjnych w zakresie salda konta 139 – Rachunek depozytów, które różniło się od stanu środków na rachunku bankowym prowadzonym dla rozrachunków depozytowych, wykazanym w potwierdzeniu sald przez Bank Spółdzielczy „Wspólna Praca” w Kutnie Oddział w Krzyżanowie. Według zestawienia obrotów i sald ksiąg

rachunkowych Urzędu Gminy w Krzyżanowie, sporządzonego według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku, saldo konta 139 – Rachunek depozytów, wynosiło 46.396,40 zł, natomiast suma środków pieniężnych (przyjętych przez Gminę Krzyżanów w depozyt) na rachunkach bankowych wynosiła 46.577,54 zł. Różnica stanowiła kwotę 181,14 zł. Protokół z rozliczenia wyników przeprowadzonej inwentaryzacji według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku, sporządzony w dniu 11 marca 2021 roku (data wskazana na przedmiotowym dokumencie), nie uwzględniał salda konta 139 oraz stanu środków na rachunkach bankowych prowadzonych do rozliczeń depozytowych. Przedmiotowy dokument zawierał opinię głównego księgowego, który swym podpisem potwierdził, że inwentaryzacja została przeprowadzona w sposób prawidłowy i rzetelny. Powyższe naruszało art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych lub przechowywanych przez inne jednostki, w tym papierów wartościowych w formie zdematerializowanej, należności, w tym udzielonych pożyczek, z zastrzeżeniem pkt 3, oraz powierzonych kontrahentom własnych składników aktywów - drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic;

- zaniechano czynności mających na celu ustalenie przyczyn zwiększeń lub zmniejszeń salda należności powstałych w okresie po przeprowadzonych czynnościach inwentaryzacyjnych do dnia wyznaczonego przez kierownika jednostki jako ten, na który należało przeprowadzić inwentaryzację. Według potwierdzeń sald należności wysłanych do kontrahentów prowadzących księgi rachunkowe, wartości salda wynikały ze stanów ksiąg rachunkowych ustalonych na dzień 30 listopada 2021 roku. Wójt Gminy Krzyżanów w § 4 zarządzenia 73A/2021 z dnia 23 listopada 2021 roku postanowił, że inwentaryzację ww. aktywów jednostki należało przeprowadzić według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku, dlatego też Komisja inwentaryzacyjna była zobowiązana do przeprowadzenia weryfikacji sald na dzień wyznaczony przez kierownika jednostki, uwzględniając salda kont, na których odnotowano zmiany w grudniu (co szczegółowo opisano w protokole kontroli). Powyższe naruszało art. 26 ust. 3 pkt 1 oraz art. 27 ustawy o rachunkowości, który wymaga ustalenia przyczyn zwiększenia bądź zmniejszenia salda należności, jakie nastąpiły między datą potwierdzenia, a dniem ustalenia stanu wynikającego z ksiąg rachunkowych (dzień wskazany zarządzeniem kierownika jednostki), przy czym stan wynikający z ksiąg rachunkowych nie może być ustalony po dniu bilansowym. Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych;
- protokół weryfikacji aktywów (gruntów), przeprowadzonej przez zespół weryfikacyjny w dniach 19-20 stycznia 2022 roku, nie informował o dokumentach stanowiących podstawę weryfikacji. Z treści przedmiotowego dokumentu wynikało, że przeprowadzono weryfikację w zakresie cyt. *„porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami posiadanymi dokumentami przez pracowników Referatu Komunalno - Inwestycyjnego i Ochrony Środowiska oraz Referatu Finansowego inwentaryzację gruntów według stanu na dzień 31.12.2021 roku zgodnie z tabelą stanowiącą załącznik niniejszego protokołu”*, natomiast przedmiotowa

tabela zawierała wykaz ww. składników, uszczegóławiając dane w zakresie: numeru działki, miejsca jej położenia oraz przeznaczenia, powierzchni i jej wartości i były to dane tożsame z danymi ewidencji analitycznej środków trwałych. Powyższe nie spełniało wymogów wynikających z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów oraz praw zakwalifikowanych do nieruchomości, należności spornych i wątpliwych, a w bankach również należności zagrożonych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych, a także aktywów i pasywów niewymienionych w pkt 1 i 2 oraz wymienionych w pkt 1 i 2, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników. Należy wskazać, że art. 27 ust. 1 ww. ustawy wymaga, aby czynności inwentaryzacyjne odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych, co oznacza, że prawidłowo przeprowadzona weryfikacja zapisów księgowych ze stanem faktycznym wymaga, aby wskazać dokument źródłowy stanowiący podstawę władania danym gruntem, tj. akt notarialny, decyzja administracyjna, umowa cywilnoprawna albo w inny - bardziej ogólny sposób - potwierdzić weryfikację aktywów w odniesieniu do określonych kategorii dokumentów. Ponadto, zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - inwentaryzacja nieruchomości powinna umożliwić porównanie danych wynikających z ewidencji księgowej z ewidencją odpowiednio gminnego, powiatowego i wojewódzkiego zasobu nieruchomości;

- protokół z inwentaryzacji środków trwałych z grupy 1 i z grupy 2 – trudno dostępnym oglądowi, zawierał informację o porównaniu danych księgowych z odpowiednimi dokumentami według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku, niemniej jednak tabela stanowiąca uszczegółowienie przeprowadzonych czynności weryfikacyjnych dokumentowała dane wynikające z ewidencji analitycznej środków trwałych, tj. nazwę środka trwałego, numer inwentarzowy oraz jego wartość. Powyższe nie spełniało wymogów art. 26 ust. 1 pkt 3 i art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości;
- protokół z inwentaryzacji wartości niematerialnych i prawnych nie potwierdzał przeprowadzonej weryfikacji danych ewidencji księgowej z dokumentacją źródłową, a dane zawarte w przedmiotowym dokumencie ograniczono do nazwy programu, ilości i jego wartości oraz wskazania salda konta 020 na dzień 31 grudnia 2021 roku. Powyższe naruszało art. 26 ust. 1 pkt 3 i art. 27 ustawy o rachunkowości;
- protokół weryfikacji salda konta 080 ustalonego na dzień 31 grudnia 2021 roku, sporządzony przez zespół weryfikacyjny w dniu 10 marca 2022 roku, nie dokumentował przeprowadzonych czynności weryfikacyjnych w zakresie stwierdzonego stanu księgowego ze stanem rzeczywistym. W przedmiotowym dokumencie ograniczono się do twierdzenia, że saldo konta

jest prawidłowe i ustalone na podstawie zatwierdzonych dokumentów księgowych stanowiących podstawę zapisów na przedmiotowym koncie. Powyższe nie spełniało wymogu określonego w art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości;

- protokół z rozliczenia wyników inwentaryzacji, zatwierdzony przez kierownika jednostki, informował o zgodności zinwentaryzowanych aktywów i pasywów ze stanem księgowym, według stanu na ostatni dzień roku obrotowego 2021. Według wskazania w treści protokołu, sporządziła go w dniu 11 marca 2021 roku Komisja inwentaryzacyjna, niemniej jednak przedmiotowy dokument nie zawierał podpisów jej członków. Dokument podpisała Skarbnik Gminy, pod stwierdzeniem cyt. *„inwentaryzacja przeprowadzona w sposób prawidłowy i rzetelny, brak uwag”*, podczas gdy powyższe ustalenia nie potwierdziły prawidłowości wykonanych czynności inwentaryzacyjnych i ustalonych wyników przeprowadzonej inwentaryzacji.

W zakresie realizacji zadań związanych z opieką nad bezdomnymi zwierzętami na terenie gminy

Zadania z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami, obejmujące wyłapywanie, opiekę, przetrzymywanie oraz zapewnienie miejsca w schronisku dla bezdomnych zwierząt z terenu gminy Krzyżanów, realizował w danym roku podmiot wyłoniony przez Gminę w procedurze zapytań ofertowych. Zapytania kierowane przez Gminę do potencjalnych usługobiorców w latach 2020-2022, nie zawierały specyfikacji usług kryjących się pn. „Opieka nad bezdomnymi zwierzętami oraz odławianie zwierząt bezdomnych”. Zlecający usługę nie precyzował wymagań stawianych przed potencjalnym usługobiorcą. Dlatego też, dane wskazywane w ofertach nie zawierały czynności objętych zadaniem, np. cen opieki weterynaryjnej. W ofertach złożonych na 2020 rok jeden z wykonawców wskazywał pozycję opłaty ryczałtowej za zapewnienie gotowości przyjęcia zwierzęcia do schroniska, czego nie ujmował w swojej ofercie drugi z oferentów. W jednej ofercie wskazano ceny jednostkowe za sterylizację psa – 200,00 zł, sukki 300,00 zł, natomiast drugi z oferentów ujmował tę usługę w cenie dziennego pobytu psa – 8,61 zł za dobę. Analogicznie w roku 2021, jeden z podmiotów wskazał na cenę pobytu psa za dobę w schronisku 8,90 zł, inną stawką określono za pobyt psa objętego postępowaniem administracyjnym – 20,00 zł, cenę sterylizacji sukki - 350,00, cenę kastracji psa- 250,00 zł, cenę odłowienia psa - 250,00 zł, ryczałt w przypadku braku zwierząt w schronisku – 350,00 zł. Nie odniesiono się do ceny opieki weterynaryjnej, natomiast drugi z oferentów wskazał na: cenę za pobyt dobowy psa w schronisku – 10,45 zł, która miała obejmować (pobyt, czipowanie, szczepienie, kastrację, sterylizację, wyżywienie, opiekę weterynaryjną), wyłapywanie zwierząt w tym samym miejscu i czasie, transport do schroniska więcej niż 1 zwierzęcia za pierwsze zwierzę 225,00 zł + 23% VAT i za każde kolejne 50,00 zł plus 23% VAT, odbiór jednego zwierzęcia lub więcej z tego samego miejsca i w tym samym czasie oraz transport do schroniska 200,00 zł +23% VAT, opłata ryczałtowa za zapewnienie gotowości przyjęcia psa do schroniska oraz zapewnienie boksów 300,00 zł plus 23% VAT. Oferty zawierały zatem tak dalece różne dane, że uniemożliwiało to ich porównanie pod względem proponowanych cen oraz usług a w konsekwencji wybór oferty najkorzystniejszej, co naruszało art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym - w toku wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego obowiązują następujące zasady gospodarki finansowej dokonywane

wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Poniesione wydatki z tego tytułu przez jednostkę w roku 2020 wynosiły 66.953,82 zł, natomiast w roku 2021 była to kwota 63.472,34 zł.

Odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości i naruszenia ponoszą pracownicy Urzędu Gminy w zakresie wskazanym w protokole kontroli.

II.

Informując o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz zapobieżenie występowaniu w przyszłości. W związku z powyższym RIO w Łodzi kieruje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. Zapewnić kontrasygnowanie przez Skarbnika Gminy lub osobę przez niego upoważnioną czynności prawnych mogących spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, zgodnie z wymogiem określonym w art. 46 ust.3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.
2. Uzupełnić zasady (politykę) rachunkowości o zasady aktualizacji należności oraz zasady wyodrębniania ewentualnych zobowiązań wymagalnych, zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 8 ust. 1 i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku rachunkowości.
3. Dokonać analizy należności wymagalnych pod kątem objęcia ich odpisem aktualizującym wartość należności. Zgodnie z § 10 ust.4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - odpisy aktualizujące wartość należności są dokonywane nie później niż na dzień bilansowy.
4. Zapewnić by zasady (polityka) rachunkowości zachowywała zgodność z faktycznym sposobem prowadzenia ksiąg rachunkowych dla Urzędu Gminy i dla budżetu (organu).
5. Zapewnić prowadzenie ksiąg rachunkowych dla Urzędu Gminy Krzyżanów i dla budżetu (organu) z zachowaniem wymogów wynikających z art. 13 ust.1 ustawy o rachunkowości, tworząc w szczególności dziennik (ewentualnie dzienniki częściowe) i księgę główną, odrębnie dla Urzędu Gminy i odrębnie dla budżetu (organu).
6. Ewidencji poszczególnych operacji gospodarczych i finansowych dokonywać zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych,

samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz zgodnie z postanowieniami zakładowego planu kont, uwzględniając uwagi zawarte w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego, m.in. w odniesieniu do:

- ewidencji przychodów i rozchodów związanych z udzieleniem z budżetu Gminy pożyczki i jej spłatą;
 - ewidencji przychodów związanych z otrzymaniem pożyczki;
 - zwrotu niewykorzystanej części otrzymanej dotacji;
 - ewidencji wykonywanych dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej.
7. Operacje dokumentujące zdarzenia gospodarcze związane z realizacją zadań przez daną jednostkę budżetową, ewidencjonować w księgach rachunkowych tej jednostki.
 8. Zapewnić sporządzanie jednostkowych sprawozdań budżetowych RB-27S – z wykonania planu dochodów budżetowych i RB-28S – z wykonania planu wydatków budżetowych, dla Urzędu Gminy – jako jednostki budżetowej.
 9. Zapewnić sporządzanie jednostkowego sprawozdania Rb-27S – z wykonania planu dochodów budżetowych, dla jednostki samorządu terytorialnego.
 10. Zapewnić wykazywanie w jednostkowych sprawozdaniach budżetowych Rb-27S i Rb-28S oraz w sprawozdaniu RB-NDS - o nadwyżce/deficycie, danych zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, stosownie do wymogu określonego w § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 144 ze zm.).
 11. Zapewnić przestrzeganie § 6 ust.1 pkt 3 ww. rozporządzenia, zgodnie z którym – sprawozdania zbiorcze, w szczególności sprawozdań jednostkowych - są sporządzane przez przewodniczących zarządów jednostek samorządu terytorialnego na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek im podległych oraz sprawozdania jednostkowego jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki budżetowej i jako organu. Oznacza to, że musi zachodzić zgodność pomiędzy sprawozdaniami jednostkowymi a sprawozdaniem zbiorczym.
 12. Sprawozdanie Rb-ST – o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego, sporządzać zgodnie z § 20 ust. 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do ww. rozporządzenia, stosownie do którego – w sprawozdaniach rocznych wykazuje się stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych.
 13. Zapewnić prawidłowe obliczanie skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych, udzielonych przez organ stanowiący ulg i zwolnień oraz skutków finansowych wynikających z decyzji organu podatkowego w sprawie ulg w zapłacie podatku.

14. Dokonać korekty sprawozdań Rb-27S i Rb-PDP, sporządzonych za 2020 i za 2021 rok, w związku z nieprawidłowo wykazanymi danymi dotyczącymi skutków finansowych. Poprawione sprawozdania przekazać do RIO w Łodzi, wskazując przyczynę korekty.
15. Dokonać analizy rzetelności salda konta 800 – Fundusz, mając na uwadze nieprawidłowości opisane w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego i różnice między saldem konta a sprawozdaniem finansowym, w części prezentującej zmiany w funduszu.
16. Dokonać analizy przyjętych zasad ewidencji rozliczeń w zakresie podatku od towarów i usług, w księgach rachunkowych Urzędu Gminy i budżetu (organu), tak by stosowane schematy ewidencji operacji gospodarczych i finansowych rzetelnie odzwierciedlały faktyczne przepływy środków i stan rozliczeń, uwzględniając uwagi zawarte w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.
17. Wzmocnić nadzór nad wykonywaniem obowiązków przez służby finansowo - księgowo, w celu niedopuszczenia do powstawania nieprawidłowości w zakresie prowadzenia rachunkowości i sporządzania sprawozdań budżetowych.
18. Bieżąco monitorować wykonanie budżetu Gminy Krzyżanów, dokonując zmian w planie dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów, w sytuacjach uzasadnionych faktycznym przebiegiem procesów związanych z wykonywaniem budżetu.
19. Zapewnić przestrzeganie wymogu realistyczności wieloletniej prognozy finansowej w zakresie prognozowania wydatków bieżących przeznaczonych na obsługę długu, przestrzegając wymogu określonego w art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.
20. Opracować plan finansowy dla rachunku dedykowanego środkom otrzymywanym z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, zgodnie z art. 65 ust.12 ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.
21. Przeanalizować postanowienia § 1.1. pkt 2 uchwały nr II/12/06 Rady Gminy Krzyżanów z dnia 6 grudnia 2006 roku (ze zmianami) pod kątem zgodności z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, w kontekście charakteru zwolnień, które może wprowadzić organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.
22. Zapewnić przestrzeganie art. 272, art. 274 § 1 i art. 274a § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, zgodnie z którymi - organ podatkowy dokonuje czynności sprawdzających mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności stanu faktycznego z przedstawionymi dokumentami, a w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji. Organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. W razie natomiast stwierdzenia, że deklaracja zawiera błędy rachunkowe lub inne oczywiste omyłki bądź że wypełniono ją niezgodnie

z ustalonymi wymaganiami, organ podatkowy może dokonać jej korekty - w sposób uzależniony od charakteru i zakresu uchybień.

23. Podjąć działania mające na celu wyjaśnienie prawidłowości opodatkowania podatników wskazanych w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego. Poinformować szczegółowo Izbę o rezultatach tych czynności i ewentualnych wpłatach podatków do budżetu Gminy.
24. Konta rozrachunkowe podatników prowadzić zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.
25. Przepisów i odpisów na kontach podatników dokonywać na podstawie dokumentów wskazanych w § 4 ww. rozporządzenia Ministra Finansów.
26. Naliczać i pobierać odsetki od zaległości podatkowych, uwzględniając regułę określoną w art. 63 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którą - odsetki zaokrągla się do pełnych złotych.
27. Zapewnić prawidłowe formułowanie treści rozstrzygnięć w wydawanych decyzjach dotyczących ulg w zapłacie podatków.
28. Decyzje w sprawie umorzenia wydawać wyłącznie do odniesienia do zobowiązania podatkowego, co do którego upłynął termin płatności, czyli w odniesieniu do zaległości podatkowej.
29. Przestrzegać art. 13d ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym, zgodnie z którym -zwolnienia i ulgi podatkowe udzielone na wniosek podatnika stosuje się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.
30. Prowadząc postępowanie w sprawie udzielenia ulgi w zapłacie podatku przestrzegać art. 187 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym - organ podatkowy jest obowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy.
31. Wpływające do Urzędu Gminy dokumenty papierowe rejestrować, zgodnie z wymogami określonymi w § 40 załącznika nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych.
32. Przetargi oraz rokowania na zbycie nieruchomości przeprowadzać z zachowaniem reguł dotyczących terminów wynikających z art. 39 ust.1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.
33. W przypadku organizowania przetargu pisemnego ustalać dodatkowe, obok ceny, kryteria wyboru oferty, w celu wyboru oferty najkorzystniejszej, przestrzegając art.40 ust.2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym - przetarg ustny ma na celu uzyskanie najwyższej ceny. Przetarg pisemny ma na celu wybór najkorzystniejszej oferty.
34. W zakresie organizowanych przetargów dokonywać poszczególnych czynności przestrzegając przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

35. Wartość nieruchomości przeznaczonych do zbycia ustalać w oparciu o aktualny, w świetle art. 156 ust. 3 i 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami, operat szacunkowy.
36. Przestrzegać art. 70 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w zakresie ustalania sposobu i terminu zapłaty przez nabywcę ceny sprzedaży za nabywane od Gminy nieruchomości.
37. Czynności zmierzające do nabycia nieruchomości do zasobu gminnego podejmować po uprzednio uzyskanej zgodzie Rady Gminy na nabycie nieruchomości, przestrzegając kompetencji Rady Gminy wyrażonej w art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy o samorządzie gminnym.
38. Nabywając nieruchomości do zasobu gminnego rozważyć w każdym przypadku potrzebę uzyskania operatu szacunkowego dotyczącego wartości nieruchomości, uwzględniając uwagi zawarte w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.
39. Dokonać analizy istnienia przesłanek aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego gruntów, na podstawie art. 77 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
40. Czynsz z tytułu dzierżawy gruntów stanowiących własność Gminy aktualizować zgodnie z postanowieniami zawartej w tym zakresie umowy z dzierżawcą.
41. Zapewnić kontrolę merytoryczną list wynagrodzeń pracowników oraz list wypłat diet radnym, zgodnie z postanowieniami Instrukcji sporządzania, obiegu kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo księgowych.
42. Dokonując zmian umów, ujętych w załączniku przedsięwzięć do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, które to zmiany wydłużają okres realizacji przedsięwzięcia na kolejny rok (kolejne lata), zapewnić uprzednie dokonanie stosownych zmian przez Radę Gminy we wskazanym załączniku, w zakresie cech opisujących przedsięwzięcie (w szczególności okres realizacji, limity wydatków).
43. Likwidacji składników majątku przeprowadzać zgodnie z przyjętymi zasadami gospodarki majątkiem trwałym.
44. Zapewnić przeprowadzanie inwentaryzacji aktywów i pasywów zgodnie z przepisami art. 26 i art. 27 ustawy o rachunkowości, przestrzegając w szczególności wymogu stosowania wskazanych w ustawie metod dla poszczególnych aktywów i pasywów oraz wymogu odpowiedniego udokumentowania przeprowadzenia i wyników inwentaryzacji.
45. Procedurę zmierzającą do wyboru podmiotu realizującego zadanie z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami przeprowadzać w oparciu o precyzyjnie sformułowane kryteria oceny ofert oraz jasno określone żądania zlecającego usługę umożliwiające wybór oferty najkorzystniejszej.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 9 ust. 4 ww. ustawy, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej, ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżeń, w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości:

Przewodniczący Rady Krzyżanów,
Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Krzyżanów,
aa.